

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Jan Kruliš

**Postavení, organizace a činnost České
advokátní komory**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.

Katedra: Katedra správního práva a správní vědy

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 1. 5. 2018

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 165 577 znaků včetně mezer.

V Praze dne 1. 5. 2018

Jan Kruliš

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval doc. JUDr. Martinu Kopeckému, CSc. za vedení mé diplomové práce a odborný dohled. Obrovské díky také patří mé rodině, která mi byla po dobu psaní této diplomové práce i celého mého studia nenahraditelnou oporou.

OBSAH

Úvod.....	1
1. Postavení Komory	3
1.1. Postavení samosprávných profesních organizací v systému veřejné správy.....	3
1.1.1. Veřejná správa	3
1.1.2. Organizace a dělení veřejné správy	4
1.1.3. Veřejnoprávní korporace	5
1.1.4. Samospráva	7
1.1.5. Profesní samospráva	8
1.2. Postavení Komory jako samosprávné stavovské organizace.....	9
1.2.1. Zákonné zřízení a právní úprava Komory	9
1.2.2. Předmět správy, působnost a odpovědnost Komory	10
1.2.3. Stavovské a jiné předpisy Komory	12
1.2.4. Členové Komory	13
1.2.5. Meze nezávislosti Komory	17
1.2.6. Financování Komory	20
2. Organizace Komory	23
2.1. Orgány Komory	24
2.1.1. Sněm Komory	25
2.1.2. Představenstvo Komory	28
2.1.3. Předseda Komory	33
2.1.4. Kontrolní rada Komory	35
2.1.5. Kárná komise Komory	39
2.1.6. Odvolací kárná komise Komory	40
2.1.7. Zkušební komise Komory	42
3. Činnost Komory.....	44
3.1. Činnost Komory v kárných věcech.....	44
3.1.1. Kárné řízení.....	47
3.1.2. Odvolací kárné řízení	49
3.1.3. Obnova kárného řízení	50
3.2. Vzdělávací činnost Komory	51
3.2.1. Vzdělávací činnost advokátů	52
3.2.2. Vzdělávací činnost advokátních koncipientů.....	52

3.2.3. Co se vzděláním advokátních koncipientů? – Soudobá úprava a návrhy změn.....	55
4. Komparace rané úpravy advokátní samosprávy po roce 1989 a její dnešní podoby	64
4.1. Samosprávná organizace České advokátní komory dle zákona č. ČNR 128/1990 Sb.....	64
4.2. Samosprávná organizace Komory komerčních právníků České republiky dle zákona ČNR č. 209/1990 Sb.....	66
Závěr.....	68
Seznam použitých zdrojů.....	71
Abstrakt – Postavení, organizace a činnost České advokátní komory	76
Abstract – Position, organization and activities of the Czech Bar Chamber	78

Úvod

Téma postavení, organizace a činnost České advokátní komory (dále jen „Komora“) jsem si jako téma své diplomové práce vybral hned ze dvou důvodů. Prvním důvodem pro vypracování této práce je skutečnost, že toto téma je všeobecně opomíjeno, a to jak ze strany ostatních diplomantů Právnické fakulty Univerzity Karlovy, tak i ze strany odborné literatury. Současná odborná literatura téma Komory v zásadě vůbec nezpracovává a pokud již nalezneme některá taková díla, jedná se o literaturu, která o tomto tématu nepojednává primárně, ale spíše se obecně zabývá tématem samosprávy, případně tématem samosprávy zájmové (profesní), přičemž samosprávnou organizaci advokacie zmiňuje jen parciálně nebo okrajově. Existující odbornou literaturou zabývající se speciálně Komorou je pak literatura z první poloviny 90. let, která je dnes již zastaralá a nereflktuje soudobou právní úpravu. Druhým důvodem pro volbu mého tématu je pak jeho zajímavost. Postavení profesní samosprávy, do které patří i Komora, v systému veřejné správy je totiž do jisté míry specifické a jedinečné. Považoval jsem proto za zajímavé vybrat si jako téma mé diplomové práce právě oblast zájmové (profesní) samosprávy a pokusit se jako jeden z mála zpracovat celistvý obraz soudobé samosprávy advokacie z hlediska jejího postavení, organizace a činnosti.

Cílem této diplomové práce je ve více rovinách postihnout současnou podobu Komory jako samosprávné stavovské organizace. Zaměříme se především na komplexní výklad postavení Komory s důrazem na jednotlivé aspekty tohoto postavení, podrobný popis organizační struktury Komory včetně pravomocí jednotlivých orgánů Komory a také na vybrané hlavní činnosti, které Komora vykonává, tj. na kárnou a vzdělávací činnost Komory. Zvláštní prostor bude zároveň v tomto ohledu vyhrazen pojednání o problematice vzdělávání advokátních koncipientů zahrnující zhodnocení minulé a současné podoby tohoto vzdělávání včetně návrhů změn do budoucna. Nakonec této práce přikročíme ke stručné komparaci právní úpravy současné Komory a úpravy původní advokátní samosprávy po roce 1989.

Diplomová práce se člení celkem do 4 kapitol. V rámci první části první kapitoly pojednáme obecně o systému veřejné správy České republiky, její organizaci a dělení. Krátce se také zmíníme o veřejnoprávních korporacích jako subjektech, které charakterizují povahu a organizaci samosprávných organizací. Následně přistoupíme k výkladu samotné samosprávy zahrnující i samosprávu profesní (zájmovou)

a přiblížíme její povahu a postavení. V druhé části první kapitoly pak podáme celistvý výklad postavení Komory v systému české samosprávy a veřejné správy obecně, a to z těchto hledisek: zákonné zřízení a právní úprava, předmět správy, působnost a odpovědnost, povaha právních předpisů Komory, členové Komory, nezávislost Komory a financování Komory.

V rámci druhé kapitoly detailně popíšeme organizační strukturu Komory. V první řadě se zaměříme na celkovou organizaci Komory, vymezení obligatorních a fakultativních orgánů Komory a roli Kanceláře Komory v rámci organizace a fungování Komory jako takové. Následně se podrobněji zaměříme na jednotlivé obligatorní orgány Komory, jejich složení, organizaci a v neposlední řadě také pravomoci.

V rámci třetí kapitoly se pak budeme blíže zabývat dvěma hlavními činnostmi Komory, a to činností Komory ve věcech kárných a vzdělávací činností Komory. V případě kárné činnosti Komory vyložíme její podstatu a popíšeme jednotlivé druhy řízení v kárných věcech, které Komora koná. V rámci vzdělávací činnosti Komory o této činnosti pohovoříme ve vztahu k advokátům a ve vztahu k advokátním koncipientům. Následně pak v závěru kapitoly pojednáme o tom, jakým způsobem se změnila současná podoba vzdělávání advokátních koncipientů oproti své někdejší úpravě, zda se změnila k lepšímu či horšímu, jaké jsou největší problémy ve vzdělávání advokátních koncipientů, a závěrem navrhneme vlastní řešení vzdělávací činnosti Komory.

Nakonec v rámci poslední, čtvrté kapitoly, provedeme stručné srovnání někdejší úpravy polistopadové advokátní samosprávy dle *zákona ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii*, a dle *zákona ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované*, a stávající úpravy stavovské samosprávy dle *zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů*.

1. Postavení Komory

1.1. Postavení samosprávných profesních organizací v systému veřejné správy

Dříve než přejdeme k samotnému postavení Komory, povaze tohoto postavení a veškerým jeho zvláštnostem, je třeba se krátce zmínit obecně o pojmu samosprávy, o postavení samosprávných profesních organizací v systému veřejné správy a také o pojmu samotné veřejné správy, jejím dělení a problematice veřejnoprávních korporací. Bez těchto souvislostí lze totiž jen obtížně vnímat a pochopit specifické vymezení zájmové (profesní) samosprávy v systému veřejné správy a roli Komory, kterou ve srovnání s ostatními (nesamosprávnými) subjekty veřejné správy zaujímá.

1.1.1. Veřejná správa

Pojem veřejné správy je velmi obtížné uspokojivě popsat a nemožné zcela beze zbytku definovat. Je to dáno především komplexností, šíří a mnohotvárností veřejné správy, která vylučuje existenci jednoduché a výstižné definice. Správní věda při snaze popsat a definovat pojem veřejné správy vychází z dvojího pojetí veřejné správy, a to pojetí materiálního a pojetí formálního. Materiální pojetí chápe veřejnou správu jako určitý druh činnosti spočívající ve spravování věcí veřejných. Formální pojetí¹ naopak při vymezení pojmu veřejné správy vychází z instituce – úřadu, který je původcem veřejné správy.²

V rámci moderní správní vědy nakonec převládlo pojetí veřejné správy v materiálním smyslu a pojetí ve formálním smyslu bylo upozaděno. Většina autorů při své snaze vymežit veřejnou správu vychází z pojmu obecné správy. Správu v obecném smyslu jako jeden z prvních definoval J. Pražák jako „*činnost nesoucí se za trvalým účelem řídit ty které záležitosti*“.³ Jiný pohled na obecnou správu zaujal J. Pošvář, který jí rozumí jako „*lidskou činnost sledující záměrně nějaký cíl*“.⁴ Pozitivní definici⁵ veřejné správy, která by dostatečně postihla veškeré její rysy, však žádný

---

¹ Jako definici veřejné správy ve formálním smyslu můžeme uvést J. Hoetzela, který veřejnou správu rozumí „*činnost orgánů označených jako správní úřady*.“ (HOETZEL, Jiří. *Československé správní právo*. 2. vydání. Praha: Melantrich, 1937, s. 13 a 14)

² HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. Praha: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-624-1., s. 1 a 2

³ PRAŽÁK, Jiří. *Rakouské právo správní*. Praha: Nakladatelství Jednoty právnické, 1905, s. 1

⁴ POŠVÁŘ, Jaroslav. *Obecné pojmy správního práva*. Brno: Československý akademický spolek Právník, 1946, s. 24

⁵ Jako příklad pozitivní definice veřejné správy můžeme uvést J. Škultétyho, který veřejnou správu popisuje jako „*výkonnou činnost státu jako základního veřejnoprávního subjektu, zabezpečenou*

z autorů dodnes nepřinesl. Správní věda se tak v současné době prozatím spokojila s negativní definicí veřejné správy, tj. definuje veřejnou správu tak, že vymezuje, co veřejnou správou není. Výsledkem je ustálená a obecně uznávaná definice veřejné správy jako činnosti státních nebo jiných veřejných institucí, která svým obsahem není ani činností zákonodárnou ani soudní.^{6 7}

Veřejnou správu nelze ztotožňovat s výkonnou mocí. Společně s vládou však představuje téměř veškerou její náplň. Ve vztahu k zákonodárné moci vystupuje veřejná správa jako činnost podzákonná a výkonná. V případě moci soudní je činnost veřejné správy svou povahou velmi podobná této činnosti. Hlavní rozdíly můžeme spatřit především v nezávislosti soudní moci oproti závislosti veřejné správy (zejména vztahy podřízenosti a nadřízenosti), stejně tak jako v účelu soudní moci, který je rozdílný oproti účelu veřejné správy. Závěrem lze uvést, že dělení mocí ve státě je do jisté míry relativní a veřejnou správu jako součást výkonné moci tak často vymezujeme vůči zákonodárné a soudní moci především z hlediska formálního pojetí jejich orgánů – vykonavatelů veřejné správy.^{8 9}

1.1.2. Organizace a dělení veřejné správy

Jedním ze základů organizačního uspořádání veřejné správy je subjekt veřejné správy. Subjekt představuje nositele veřejné správy odpovědného za její výkon.¹⁰ Původním subjektem veřejné správy je pouze stát.¹¹ Stát jako subjekt veřejné správy je nejdominantnějším, ne však jediným nositelem veřejné správy. Vedle státu totiž existuje skupina nestátních subjektů, které vykonávají část veřejné správy na základě zákonné delegace státu, tj. stát ze své vůle svěřil část veřejné správy těmto subjektům. Pojem subjekt veřejné správy je nutné odlišit od pojmu vykonatel veřejné správy. Vykonatelem veřejné správy se rozumí orgán či oprávněný zástupce subjektu, který

---

prostřednictvím jeho orgánů, stejně jako výkonnou činnost dalších veřejnoprávních subjektů (a jejich orgánů) při spravování veřejných záležitostí a realizovanou jako projev výkonné moci ve státu.“ (ŠKULTÉTY, Peter. *Správné právo hmotné: Všeobecná a osobitná část*. Bratislava: Heuréka, 2002. ISBN 80-9685-676-6., s. 18)

⁶ HENDRYCH, 2016, op. cit., s. 2 a 3

⁷ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-002-8., s. 18

⁸ HENDRYCH, 2016, op. cit., s. 4

⁹ SLÁDEČEK, 2013, op. cit., s. 29 a 30

¹⁰ SLÁDEČEK, 2013, op. cit., s. 255

¹¹ Výjimku tvoří ústavní právo na územní samosprávu dle čl. 100 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

jeho jménem přímo vykonává danou veřejnou správu. Pouze s vykonatelem veřejné správy jsou spojena konkrétní práva a povinnosti v rámci veřejné správy.¹²

Povaha subjektů, resp. vykonavatelů je zároveň jedním z kritérií¹³ pro dělení veřejné správy. V tomto ohledu veřejnou správu dělíme do tří kategorií, a to na *státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu*. Státní správa je část veřejné správy vykonávaná zpravidla přímo orgány státu – správními úřady nebo méně často nepřímo v rámci přenesené působnosti orgány tzv. *veřejnoprávních korporací*, případně soukromými osobami. Samosprávou označujeme část veřejné správy vykonávanou v samostatné působnosti orgány veřejnoprávních korporací, subjektů odlišných od státu, kterým stát tuto správu svěřil na základě zákona. Konečně ostatní veřejná správa tvoří zbytkovou část veřejné správy vykonávanou orgány samosprávných a nesamosprávných subjektů na základě zákonné delegace. Do ostatní veřejné správy, mimo jiné subjekty, řadíme i veřejnoprávní korporace zájmové samosprávy.¹⁴

1.1.3. Veřejnoprávní korporace

Veřejnoprávní korporace představuje právní formu většiny nestátních subjektů, které jsou nositeli veřejné správy a které jsou nezávislé na organizačním uspořádání správních úřadů státu. Existuje celá řada definic veřejnoprávní korporace. Dle D. Hendrycha se veřejnoprávní korporací rozumí „*člensky organizovaný subjekt veřejné správy, kterému byla svěřena moc samostatně plnit veřejné úkoly*“.¹⁵ Sládeček definuje veřejnoprávní korporaci jako „*sdržení osob za účelem sledování společného cíle jednající jako samostatný právní subjekt, na nějž jsou vztahena práva a povinnosti*“.¹⁶ Obecně lze shrnout, že veřejnoprávní korporace je zvláštním druhem korporace nezávislé na státu plnící úkoly v rámci svěřené veřejné správy.

Podstatu veřejnoprávní korporace charakterizuje soubor jejích obligatorních znaků. Prvním charakteristickým znakem veřejnoprávní korporace je právní osobnost – subjektivita. Veřejnoprávní korporace vystupují v systému veřejné správy jako právnické osoby nadané právy a povinnostmi a disponující vlastním majetkem.¹⁷ Rozsah právní osobnosti veřejnoprávní korporace pak určuje především veřejný účel,

---

¹² SLÁDEČEK, 2013, op. cit., s. 262

¹³ Veřejnou správu může dělit i na základě mnohých jiných kritérií, například podle organizačního uspořádání, právní formy nebo úkolů, viz. HENDRYCH, 2016, op. cit., s. 6 a 7

¹⁴ SLÁDEČEK, 2013, op. cit., s. 20 a 21

¹⁵ HENDRYCH, 2016, op. cit., s. 68

¹⁶ SLÁDEČEK, 2013, op. cit., s. 256 a 257

¹⁷ HENDRYCH, 2016, op. cit., s. 68

za kterým byla založena. V tomto ohledu tak hovoříme o tzv. *principu speciality*. Tento princip je postaven na premise, že postačí jen tolik právní subjektivity, kolik jí je třeba k dosažení cíle či účelu veřejnoprávní korporace.¹⁸ Druhým charakteristickým znakem veřejnoprávní korporace je členský princip organizace korporace. Veřejnoprávní korporace jsou založeny na spolupůsobení členů veřejnoprávní korporace v rámci její organizační struktury, kdy jednotliví její členové vykonávají úkoly veřejnoprávní korporaci svěřené a zároveň jsou aktivními nositeli její správy. Správci a spravování tak v rámci veřejnoprávní korporace tvoří jednotu. Třetím charakteristickým znakem veřejnoprávní korporace představuje původ její existence či založení. Veřejnoprávní korporace jsou z vůle státu založeny na základě zákona nebo jiného vrchnostenského aktu vydaného na základě zákona. Svoji existenci a subjektivitu tak odvozují od státu. Čtvrtý charakteristický znak veřejnoprávní korporace je mocenská pravomoc. Každé veřejnoprávní korporaci je svěřena pravomoc zasahovat do právních poměrů podřízených osob. Svoji mocenskou pravomoc vykonávají veřejnoprávní korporace prostřednictvím svých orgánů. Poslední charakteristický znak veřejnoprávní korporace pak tvoří její nezávislost na státu. Tuto ale nelze vnímat jako absolutní, neboť i veřejnoprávní korporace podléhá mimo jiné zákonnému dohledu státu a kontrole v rámci správního soudnictví.¹⁹

Z hlediska povahy členského principu dělíme veřejnoprávní korporace do třech kategorií, a to na *územní, osobní a reálné*. Územní veřejnoprávní korporace definují svou členskou základnu na základě příslušnosti k určitému území. Členy veřejnoprávní korporace jsou tak osoby s trvalým bydlištěm nebo sídlem na určitém území. Mezi územní veřejnoprávní korporace řadíme organizace územní samosprávy, především obce. Pokud jde o osobní veřejnoprávní korporace, ty svůj členský princip odvozují od vlastnosti osob nebo jejich příslušnosti k určitému povolání. Osobní veřejnoprávní korporace tak sdružují zejména osoby v rámci organizací zájmové samosprávy. Reálné veřejnoprávní korporace představují zbytkovou kategorii, organizující osoby na základě vlastnictví věci nebo správy společných zájmů. Do této kategorie spadají například svazky obcí.²⁰

---

¹⁸ SLÁDEČEK, 2013, op. cit., s. 257

¹⁹ HENDRYCH, 2016, op. cit., s. 68 a 69

²⁰ HENDRYCH, 2016, op. cit., s. 68 a 70

1.1.4. Samospráva

Samosprávu můžeme popsat jako výraz vůle státu svěřit část výkonu veřejné správy do rukou subjektů, kterých se tato část veřejné správy přímo týká, aby tuto správu ve svém zájmu konaly samy bez přímé ingerence státu. Jako většina jiných pojmů veřejné správy je i samospráva předmětem mnoha definic. Jako jeden z prvních definoval samosprávu J. Pražák takto: „*Samospráva jest podílem na výkonné moci, který poskytnut jest jednotlivým skupinám společnosti lidské s dopuštěním státní moci, a to za tím účelem, aby mohly přivést k platnosti zájmy, které jimi jsou zastoupeny*“.²¹ Jako jiný příklad uvedme J. Škultétyho, který samosprávou rozumí „*výkon veřejných, přesně vymezených úkolů správy státu státem uznanými veřejnoprávními subjekty*“ zahrnující „*takovou oblast veřejné správy, která je zákonem svěřena subjektům, kterých se bezprostředně dotýká*“.²²

Samospráva tvoří po státní správě druhou nejdůležitější větev veřejné správy. Zároveň vystupuje jako konkurence ke státní správě a v rámci vertikální dělby moci přispívá k omezení centrální moci státu. Toto cílené sebeomezení státní moci je výrazem tzv. *principu subsidiarity*, který vychází z myšlenky, že je vhodné aby, pokud je to možné, některé úlohy státu vykonávaly státní subjekty nižšího řádu, případně nestátní subjekty, kterým je tato činnost vlastní a které jsou schopny ji vykonávat ve svém zájmu stejně dobře nebo i lépe než stát. Samospráva ve svém důsledku vede k potřebné pluralitě mocí ve státu a přispívá k větší svobodě jedince. Lze tak uvést, že úloha samosprávy v moderním demokratickém státě je významná a lze ji považovat za podstatnou náležitost demokratického právního státu.²³

Samospráva je svěřena výhradně do rukou veřejnoprávních korporací a od státní správy ji odlišují vlastní charakteristické znaky. Základním charakteristickým znakem samosprávy je už zmíněná decentralizace ve vztahu ke státní moci. Stát přenáší výkon části veřejných záležitostí státu na samosprávné organizace. Náplň činnosti samosprávných organizací se příliš neliší od náplně činnosti státní správy. Samosprávné organizace jsou přesto relativně nezávislé na státní moci. Nepodléhají principu *subordinace*²⁴ na rozdíl od organizačních složek státu, ale stojí samostatně vedle státu. Stát pak do jejich činnosti zasahuje pouze omezeně, a to v mezích a na základě zákona. Druhý charakteristický znak samosprávy představuje členská základna samosprávné

²¹ PRAŽÁK, Jiří. *O pojmu a povaze samosprávy*. Výtisk přednášky ze dne 7.1.1897., s. 17

²² ŠKULTÉTY, 2002, op. cit., s. 24

²³ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5., s. 19, 20 a 22

²⁴ Princip podřízení

organizace. Samosprávné organizace podle své povahy sdružují přesně ohraničené skupiny osob, které jsou členy samosprávné organizace, a které jsou podřízeny její správě. Třetím charakteristickým znakem je to, že samospráva je vykonávána na základě zákona orgány nestátních subjektů veřejného práva – orgány veřejnoprávních korporací. V rámci orgánů samosprávné organizace se uplatňuje tzv. *princip reprezentace*. To znamená, že svěřenou správu spravují osoby vybrané na základě volby či jinak ustanovené, kdy ve výsledku samospráva spravuje své záležitosti svými zvolenými orgány.²⁵ Čtvrtým charakteristickým znakem společným pro každou samosprávu je vlastní finanční zajištění. Samosprávné organizace disponují vlastním majetkem, se kterým sami hospodaří, a také vlastními příjmy.^{26 27}

Podle povahy předmětu delegované správy rozlišujeme dva typy samosprávy, a to *samosprávu územní* a *samosprávu zájmovou*. Předmět samosprávného zájmu územní samosprávy je určité přesně vymezené území, přičemž toto území rozsah samosprávy definuje. Organizace územní samosprávy pak vykonávají svěřenou správu vůči podřízeným osobám spjatým s tímto územím. Zájmová samospráva je naproti tomu definována určitou lidskou činností, zejména profesí, nad jejímž výkonem bdí a která jí je vlastní. Organizace zájmové samosprávy tak vykonávají svěřenou správu vůči podřízeným osobám, které tuto činnost (profesi) vykonávají.²⁸

1.1.5. Profesní samospráva

Profesní samosprávou označujeme kategorii užší oproti samosprávě zájmové, která nezahrnuje vysokoškolskou samosprávu. Profesní samospráva, jak již název napovídá, je tvořena samosprávnými organizacemi sdružující výhradně osoby vykonávající určité povolání – profesi. Dle povahy členství ji dělíme na *samosprávu profesních komor s povinným členstvím* a na *samosprávu komor s nepovinným členstvím*. Samospráva komor s povinným členstvím tvoří jádro profesní samosprávy, samospráva komor s nepovinným členstvím stojí spíše na okraji. Je to dáno především tím, že přestože samospráva komor s nepovinným členstvím naplňuje všechny znaky zájmové samosprávy, kvůli nepovinnosti členství nemůže vykonávat správy vůči všem

---

²⁵ MERKL, Adolf. *Obecné právo správní. II.* Praha, Brno: Orbis, 1932., s. 188

²⁶ SLÁDEČEK, 2013, op. cit., s. 316-320

²⁷ KOUDELKA, 2007, op. cit., s. 21

²⁸ KOUDELKA, 2007, op. cit., s. 20 a 21

vymezeným osobám. Pokud je tak samospráva komor s nepovinným členstvím nadána určitou mocenskou pravomocí, vykonává ji pouze omezeně vůči osobám, které se jí dobrovolně podrobí. Naproti tomu samospráva komor s povinným členstvím vykonává správu a mocenskou pravomoc vůči všem podřízeným osobám, a to i proti jejich vůli.²⁹

1.2. Postavení Komory jako samosprávné stavovské organizace

1.2.1. Zákonné zřízení a právní úprava Komory

Komora je veřejnoprávní korporace zřízená zákonem č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“), a to konkrétně na základě ustanovení § 40 odst. 1: „Zřizuje se Komora se sídlem v Praze a s pobočkou v Brně“. Dle ustanovení § 40 odst. 4 zákona o advokacii je: „Komora právnickou osobou“. Komora zaujímá v systému veřejné správy postavení samostatného a do jisté míry nezávislého subjektu veřejné správy. Současná Komora byla zřízena jako právní nástupce České advokátní komory dle původního zákona ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii, a Komory komerčních právníků dle zákona ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované.³⁰

Zákon o advokacii představuje primární originární pramen práva zodpovědný za existenci Komory a samosprávy advokacie jako takové. Samospráva advokacie (a zájmová samospráva vůbec) totiž nemá oproti samosprávě územní³¹ téměř žádný ústavní základ. Určitý náznak můžeme spatřit pouze v preambuli k Listině základních práv a svobod, která se zmiňuje o „samosprávné tradici našich národů“.³² Samospráva advokacie je tak zakotvena toliko zákonně, přičemž zákon o advokacii tvoří jediný zákonný základ Komory.³³

Přestože zákon o advokacii reprezentuje jediný zákonný pramen, nejedná se o jediný pramen úpravy Komory. Ministerstvo spravedlnosti vydává na základě zmocnění obsažených v zákoně o advokacii formou vyhlášek podzákonné právní

---

²⁹ KOUDELKA, 2007, op. cit., s. 347-350

³⁰ SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, Martin VYCHOPĚŇ, Ladislav KRYM a Aleš PEJCHAL A KOL. *Zákon o advokacii: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7179-248-2., s. 318

³¹ Viz hlava sedmá ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

³² Preambule k usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

³³ KOUDELKA, 2007, op. cit., s. 341

předpisy, které ve stanovených případech právně upravují konkrétní činnosti Komory. Jako příklad můžeme uvést *vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád (advokátní kárný řád), ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „advokátní kárný řád“) a *vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 197/1996 Sb. kterou se vydává zkušební řád pro advokátní zkoušky a uznávací zkoušky (advokátní zkušební řád), ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „advokátní zkušební řád“). Významnou právní úpravu činnosti Komory tvoří rovněž autonomní normotvorba Komory v podobě stavovských a jiných předpisů Komory, přestože formálně není považována za pramen práva.

1.2.2. Předmět správy, působnost a odpovědnost Komory

Komoře jako samosprávné organizaci je zákonem svěřen výkon veřejné správy v oblasti advokacie. Tato skutečnost je vtělena do ustanovení § 40 odst. 3 zákona o advokacii, které stanoví: „*Komora vykonává veřejnou správu na úseku advokacie*“. Avšak dříve, než přejdeme k předmětu svěřené správy, je nutné vymezit pojem advokacie, který je určujícím znakem pro vymezení působnosti Komory. Výkonem advokacie rozumíme dle § 1 odst. 1 zákona o advokacii: „*poskytování právních služeb advokáty*“, jakož i „*podmínky, za nichž mohou být poskytovány právní služby*“. Poskytování právních služeb zákon o advokacii definuje dle § 1 odst. 2 jako: „*zastupování v řízení před soudy a jinými orgány, obhajoba v trestních věcech, udělování právních porad, sepisování listin, zpracovávání právních rozborů a další formy právní pomoci, jsou-li vykonávány soustavně a za úplatu. Poskytováním právních služeb se rozumí rovněž činnost opatrovníka pro řízení ustanoveného podle zvláštního právního předpisu, je-li vykonávána advokátem*“.

Předmět správy svěřený Komoře, který určuje rozsah její působnosti, můžeme shrnout jako institucionalizovaný dohled nad profesně, eticky a právně nezávadným výkonem advokacie dosahujícím řádných kvalit spojený s ochranou a obhajobou profesních zájmů Komory. Komora tak zejména zajišťuje přístup osob k povolání advokacie včetně advokátních a jiných zkoušek, spravuje seznamy osob oprávněných poskytovat právní služby a dohlíží nad řádným výkonem poskytování právních služeb a nad dodržováním profesní etiky včetně výkonu disciplinární pravomoci. Nad rámec výše vymezené ryze mocenské správy vykonává Komora i jiné činnosti týkající se advokacie zahrnující zejména zvyšování profesní kvalifikace a výkon jiné vzdělávací

a výchovné činnosti vůči členům Komory, činnost v oblasti mediace a dokumentační, publikační a informační činnost. Jako celek pak Komora vystupuje jako zástupce advokátního stavu a hájí oprávněné zájmy Komory vůči státu a veřejnosti.³⁴

V rámci svěřené působnosti je Komora nadána zejména normotvornými, kontrolními a sankčními pravomocemi. Svou normotvornou pravomoc Komora naplňuje autonomní normotvorbou v podobě vydávání stavovských předpisů, kterými reguluje činnost všech podřízených osob, tj. v zákonných mezích autoritativně určuje jejich práva a povinnosti. Svou kontrolní a sankční pravomoc pak Komora v mezích zákona uplatňuje v rámci jednotlivých řízení, kdy autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech individuálních podřízených osob. Komora svou pravomoc vykonává prostřednictvím obligatorních orgánů zřízených na základě zákona.³⁵

Komora vykonává vlastní působnost zcela nezávisle na státní moci a je ze své činnosti samostatně odpovědná. Tato skutečnost vyplývá z nově přijatého názoru Ústavního soudu v *nálezu ze dne 28. 2. 2017, sp. zn. IV. ÚS 3638/15*. Ústavní soud v předmětném nálezu řešil ústavní stížnost stěžovatele – advokáta, který se domáhal po státu na základě *zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů*, náhrady škody a nemajetkové újmy, která mu měla být způsobena nezákonnou činností Komory v rámci kárného řízení. Ústavní soud v předmětném nálezu oproti názoru Nejvyššího soudu odmítl ve věci odpovědnost státu a dovodil, že: „nelze v daném případě ČAK (jednající prostřednictvím kárného orgánu) považovat za vykonavatele státní moci, resp. za právnickou nebo fyzickou osobu vykonávající státní správu, která jí byla svěřena zákonem nebo na základě zákona ve smyslu § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 82/1998 Sb. Při výkonu kárné pravomoci totiž ČAK nevykonává státní správu, neboť jí nebyla zákonem č. 85/1996 Sb. ani jiným právním předpisem svěřena.“, přičemž dále uvedl, že: „Správný je sice závěr, že kárné řízení lze považovat za výkon veřejné moci, jelikož se však nejedná o výkon státní správy, ale o výkon decentralizované veřejné správy – profesní samosprávy, odpovědnost za škodu podle zákona č. 82/1998 Sb. nelze uplatňovat, neboť ji (z neznámého důvodu) neupravuje.“ Ústavní soud pak na závěr dodal, že: „Analogicky lze dovodit, že v souzené věci není dána odpovědnost státu, ale samotné profesní samosprávné korporace – ČAK.“ Z výše uvedeného nálezu Ústavního soudu

---

³⁴ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 318 a 319

³⁵ § 41 zákona o advokacii

tak zřetelně vyplývá, že veřejná správa, kterou Komora vykonává, není mocí státní, nýbrž je mocí srovnatelnou s mocí subjektů územní samosprávy v rámci jejich samostatné působnosti, přičemž Komora je z výkonu této moci plně samostatně odpovědná.

1.2.3. Stavovské a jiné předpisy Komory

Jak již bylo uvedeno, Komora je v rámci své normotvorné pravomoci oprávněna vydávat tzv. stavovské předpisy. Stavovské předpisy jsou předpisy *sui generis*, které v mezích zákonné působnosti upravují zejména vnitřní otázky činnosti Komory a jejích orgánů. Stavovské předpisy působí toliko směrem dovnitř Komory a zavazují tak pouze její členy. O určité externí závaznosti stavovských předpisů můžeme hovořit pouze v souvislosti s uchazeči o členství v Komoře, neboť pokud tito mají zájem o členství v Komoře, musí se podřídit jejím předpisům.³⁶

Stavovské předpisy jsou za podmínek dle *zákona o advokacii* oprávněny vydávat usnesením sněm a představenstvo Komory. Přijaté stavovské předpisy vyhláší Komora ve Věstníku Komory (dále jen „*Věstník*“). Stavovský předpis může být vydán na základně explicitního zmocnění v *zákoně o advokacii* nebo na základě souhrnného zmocnění uvedeného v § 53 *odst. 1 zákona o advokacii*, který stanovuje okruh dalších záležitostí, kterých se stavovský předpis může týkat. Bez konkrétního zmocnění uvedeného v *zákoně o advokacii* nelze členům Komory založit stavovským předpisem originální práva a povinnosti. Okruh nejdůležitějších záležitostí, které Komora stavovskými předpisy upravuje, zahrnuje zejména organizaci a financování Komory, pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže, podrobnosti o poskytování právních služeb a o jednotlivých způsobech výkonu advokacie či povinnosti při správě cizího majetku.

Povaha *sui generis* stavovského předpisu je dána především tím, že se formálně nejedná o pramen práva. Stavovský předpis není formálně státem uznanou právní formou, jako je tomu v případě obecně závazných vyhlášek subjektů územní samosprávy, které jsou k vydávání právních předpisů zmocněny v čl. 79 *odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „*ústava*“). Toto ustanovení nepočítá s přijímáním právních předpisů v rámci výkonu profesní samosprávy tak, jako sama *ústava* nereflektuje existenci zájmové

---

³⁶ SLÁDEČEK, 2013, op. cit., s. 339

samosprávy obecně. Úprava stavovských předpisů je svěřena pouze *zákonu o advokacii*. S ohledem na výše uvedené tak lze shrnout, že stavovský předpis je zvláštním druhem předpisu, který upravuje právní poměry Komory směrem dovnitř a je závazný pouze pro členy Komory.³⁷

Vedle stavovských předpisů úpravu určitých taxativně vymezených vnitřních záležitostí Komory ponechává *zákon o advokacii* v pravomoci státní moci. Na základě zákonného zmocnění uvedeného v § 51 odst. 1 a § 52 odst. 1 *zákona o advokacii* je Ministerstvo spravedlnosti oprávněno formou vyhlášky přijímat *advokátní kárný řád* a *advokátní zkušební řád* Komory. Tyto dva vnitřní předpisy Komory tak nejsou formálně stavovskými předpisy, ale podzákonnými právními předpisy přijatými na základě zákonného zmocnění ústředním správním úřadem v souladu s čl. 79 odst. 3 *ústavy*.

1.2.4. Členové Komory

Komoru řadíme do organizací profesní samosprávy s povinným členstvím. To znamená, že členství v Komoře je podmínkou výkonu advokacie a nikdo mimo Komoru není oprávněn advokacii vykonávat. Zánikem členství v Komoře pak zaniká i oprávnění k výkonu advokacie. Členové Komory jsou mocensky podřízeni Komoře a ta nad nimi vykonává svěřenou pravomoc. Jádrem členské základny tvoří především advokáti a advokátní koncipienti, Komora však sdružuje i jiné osoby poskytující právní služby jako jsou evropští advokáti a příslušníci států Evropské unie a Dohody o Evropském hospodářském společenství. Dále se však podrobněji budeme zabývat jen advokáty a advokátními koncipienty.³⁸

1.2.4.1. Advokáti

Advokátem je pouze ta osoba, která je zapsána do seznamu advokátů vedeném Komorou.³⁹ Formální znak advokáta tak představuje jeho zápis do seznamu Komory. Komora je povinna do seznamu advokátů zapsat každého, kdo splňuje podmínky taxativně vymezené v § 5 odst. 1 *zákona o advokacii*. Předmětný výčet zahrnuje vedle obecných podmínek pro výkon povolání advokáta, jako je svéprávnost či bezúhonnost, rovněž i podmínky odborné způsobilosti, které mají zaručit výkon advokacie na náležité

---

³⁷ SLÁDEČEK, 2013, op. cit., s. 340 a 341

³⁸ §4, § 5b a § 5c *zákona o advokacii*

³⁹ §4 *zákona o advokacii*

odborné úrovni. První podmínku odborné způsobilosti představuje získání vysokoškolského vzdělání v oboru právo. Účelem této podmínky je především zajistit náležitou úroveň vzdělání osob, které usilují o výkon advokacie, a z toho vyplývající vysokou úroveň právních služeb, které jako budoucí advokáti mají poskytovat. *Zákon o advokacii* proto v tomto smyslu vyžaduje nejvyšší možné právnické vzdělání v rámci akreditovaného magisterského studijního programu v oboru právo. Za řádné vzdělání se přitom nepovažuje vzdělání na jiných vysokých školách než právnických fakultách, i kdyby na takových školách byly vyučovány předměty z oboru práva. Svého času přitom vyvstaly spory ohledně toho, jaké vzdělání má být uznáno za řádné k výkonu advokacie. Světlo do této problematiky vnesl až *rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2012, sp. zn. 32 Cdo 583/2010*, který dal za pravdu názoru Komory, když odmítla absolventa Policejní akademie České republiky zapsat do seznamu advokátních koncipientů pro absenci podmínky řádného právního vzdělání.⁴⁰ Druhou podmínkou odborné způsobilosti je minimální doba výkonu právní praxe. Ta je v současné době stanovena na dobu 3 let, přičemž do budoucna se uvažuje o jejím prodloužení, a to až na dobu 5 let. Myšlenka prodloužení praxe je odůvodněna především potřebou lépe vzdělat advokátní koncipienty tak, aby získali potřebné praktické znalosti a dovednosti ve všech oborech práva. Právní praxi vykonává advokátní koncipient u advokáta, který advokacii vykonává nejméně jeden rok, existují však i výjimky. Náplní advokátní praxe je především osvojení si praktických dovedností používaných při výkonu advokátní praxe pod dohledem advokáta a výchova budoucího advokáta.⁴¹ Advokátní koncipient je zároveň povinen se v rámci své praxe účastnit školení a vzdělávacích akcí pořádaných Komorou.⁴² Třetí a poslední podmínkou odborné způsobilosti pro výkon povolání advokáta je složení advokátní zkoušky. Advokátní zkoušku skládá advokátní koncipient před senátem zkušební komise Komory.⁴³

S členstvím advokátů v Komoře je spojena řada práv, ale především řada povinností. Práva a povinnosti advokáta vyplývají jednak ze *zákona o advokacii* a zvláštních předpisů vztahujících se k výkonu advokacie, tak i ze stavovských předpisů Komory. Pokud jde o povinnosti advokáta, ty mají jak povahu právní, tak povahu morální. Úloha advokáta totiž nespočívá jen ve výkonu jeho povolání, ale jeho úlohou

---

⁴⁰ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 35-46

⁴¹ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 307

⁴² § 38 zákona o advokacii

⁴³ § 54 zákona o advokacii

je také hájit zájmy spravedlnosti.⁴⁴ Esenciální povinnosti advokáta se vztahují především k výkonu jeho povolání, tj. k poskytování právních služeb klientu. Obecnou právní úpravu povinností advokáta při výkonu povolání obsahuje § 16 a 17 zákona o advokacii. Advokát je povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se přitom jeho pokyny. Tuto činnost je povinen vykonávat čestně a svědomitě, využít při ní všech zákonných prostředků a uplatnit vše, co je v rámci těchto zákonných prostředků pro klienta prospěšné. K dalším povinnostem, které zavazují advokáta dle příslušných ustanovení zákona o advokacii, můžeme zařadit zejména povinnost mlčenlivosti nebo povinnosti vztahující se k jeho objektivní odpovědnosti za škodu a s tím spojeného povinného pojištění advokáta.⁴⁵ Povinnosti advokáta však nevyplývají pouze ze zákona o advokacii, ale vyplývají i z jiných zvláštních zákonných předpisů⁴⁶ a zejména pak ze stavovských předpisů. V tomto ohledu je třeba zejména vyzdvihnout pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky obsažená v usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „etický kodex“). Advokát je v očích veřejnosti považován za širší součást justičního systému a jeho případné morální pochybení by mohlo mít negativní vliv na pověst advokátního stavu. Účelem pravidel profesionální etiky a pravidel soutěže advokátů je tak především ochrana proti excesům advokáta, a to vůči klientům, Komoře i třetím osobám, se kterými advokát přichází do styku. Pravidla profesní etiky se rovněž přiměřeně aplikují i na osobní život advokáta. Advokát je dle pravidel profesionální etiky advokátů povinen zejména zachovávat důstojnost a vážnost advokátního stavu, upřednostňovat oprávněné zájmy klienta nad své vlastní, řádně informovat klienty, nezneužívat informaci, o kterých se dozvěděl v rámci výkonu svého povolání, nebo dbát o to, aby nedocházelo ke střetu zájmů v rámci zastupování více klientů. V rámci pravidel soutěže advokátů je pak advokát například povinen postupovat poctivě, na újmu jiného advokáta neuzívat vědomě nepravdivých nebo klamavých údajů nebo neosočovat jiné advokáty a nevést proti nim bez závažného důvodu spory.⁴⁷ V případě vážného nebo opětovného zaviněného porušení některé z povinností advokáta uvedených v zákonu o advokacii,

---

⁴⁴ SCHELLEOVÁ, Ilona. *Organizace soudnictví, notářství a advokacie: vysokoškolská právnická učebnice*. Praha: Linde, 1997. ISBN 80-7201-051-4, s. 378

⁴⁵ § 21 § 24 a § 24a zákona o advokacii

⁴⁶ Pro příklad lze uvést zákon č. 253/2008 Sb., některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁷ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 108-110

zvláštním právním předpisu nebo stavovském předpisu, vzniká advokátu odpovědnost za kárné provinění. Kárná odpovědnost je speciální forma odpovědnosti veřejnoprávní povahy stojící samostatně vedle odpovědnosti trestněprávní a soukromoprávní vztahující se pouze k advokátům. Kárná provinění se projednávají a rozhodují v kárném řízení před kárnou komisí Komory. Té je svěřena na základě *zákona o advokacii* pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech advokátů v kárném řízení.^{48 49}

Pokud jde o práva advokáta vyplývající z příslušnosti ke Komoře, je základním a nejdůležitějším právem advokáta právo vykonávat advokacii. Jak už bylo uvedeno, Komora je povinna přijmout za advokáta každého, kdo splní předepsané podmínky a zároveň nikdo nesmí vykonávat činnost advokáta mimo členství v Komoře. Existence a činnost Komory tak fakticky zhmotňuje právo advokáta na výkon advokacie a zároveň ho i garantuje. Na členství advokáta v Komoře pak navazují i další jeho práva. Jedním z nejdůležitějších práv advokáta je právo účastnit se sněmu Komory a spolurozhodovat tak o záležitostech, které jsou sněmu Komory svěřeny. Právo účastnit se sněmu Komory je osobním právem⁵⁰ všech advokátů a představuje vrchol jejich stavovské aktivity. Účast na sněmu je však pouze právem a advokát není povinen jej využít. Skrze samotný sněm Komory pak dochází k realizaci veškerých aktivních i pasivních volebních práv a jiných hlasovacích práv advokáta.⁵¹

1.2.4.2. Advokátní koncipienti

Předpokladem výkonu praxe advokátního koncipienta je zápis do seznamu advokátních koncipientů Komory. Podobně jako v případě advokátů je tak zápis do příslušného seznamu formálním znakem advokátního koncipienta. Komora zapíše do seznamu advokátních koncipientů každého, kdo splní podmínky dle § 37 *odst. 1 zákona o advokacii*. Tyto podmínky v zásadě kopírují podmínky pro zápis advokáta do seznamu advokátů Komory. Vedle obecných podmínek pro výkon advokacie zahrnující svéprávnost či bezúhonnost je advokátní koncipient povinen splnit i jednu z podmínek odborné způsobilosti, a to dosažení vysokoškolského vzdělání v oboru právo. Podmínka právní praxe a složení advokátní zkoušky se pochopitelně na advokátního koncipienta nevztahují. Zvláštní podmínkou je uzavření pracovní smlouvy s advokátem, u kterého bude advokátní koncipient vykonávat svou právní

---

⁴⁸ § 32 odst. 1 a 2 a § 33 odst. 1 zákona o advokacii

⁴⁹ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 235-237

⁵⁰ Advokát není oprávněn nechat se zastoupit na sněmu Komory jinou osobou.

⁵¹ § 42 a 43 zákona o advokacii

praxi. Advokátní koncipient musí povinně vykonávat právní praxi u advokáta a ten mu tuto praxi musí v pracovním poměru umožnit.⁵²

S členstvím advokátního koncipienta v Komoře jsou spojeny spíše povinnosti než práva. Advokátní koncipient totiž není oproti advokátu oprávněn účastnit se sněmu Komory a nemá tak žádná hlasovací ani volební práva. K jeho jedinému právu můžeme zařadit právo vykonávat právní praxi, což je zároveň i jeho povinností. Co se týče povinností advokátního koncipienta, advokátní koncipient je především povinen se v rámci své praxe řádně připravovat na budoucí povolání advokáta. To zahrnuje povinnost prakticky se vzdělávat za účelem osvojení si potřebných dovedností k výkonu advokacie a dále povinnost účastnit se školení a vzdělávacích akcí pořádaných Komorou. Při výkonu právní praxe je pak advokátní koncipient povinen dodržovat stejné povinnosti jako advokát. I advokátní koncipient je tak nejen ve vztahu ke klientu vázán *zákonem o advokacii*, zvláštními předpisy vztahujícími se k výkonu advokacie a stavovskými předpisy a v případě kárného provinění podléhá kárné pravomoci Komory. Oproti advokátu však advokátní koncipient není ve stejném rozsahu odpovědný za škodu klientu.^{53 54}

1.2.5. Meze nezávislosti Komory

Přestože Komora jako samosprávná veřejnoprávní korporace disponuje ze své povahy určitou mírou nezávislosti na státní moci, není tato nezávislost absolutní, ale je pevně ohraničena pravomocí státu v taxativně vymezených případech do takto vymezené nezávislosti Komory zasahovat. Státní moc je oprávněna zasahovat do činnosti Komory pouze na základě zákona a v jeho mezích a jen při respektování samosprávné autonomie Komory a zákazu svévolného zasahování státní moci do její činnosti.⁵⁵ Státní moc zasahuje do činnosti Komory především v rámci *výkonné* a *soudní moci*. K zásahům v rámci výkonné moci dochází výlučně v rámci působnosti Ministerstva spravedlnosti České republiky, kterému je svěřena působnost v zákonem stanovených případech dohlížet nad činností a normotvorbou Komory a v omezeném rozsahu i tuto činnost zákonnými nástroji ovlivňovat. V případě moci soudní se působnost státní moci omezuje na dvě základní oblasti, a to přezkum zákonnosti

---

⁵² § 36 zákona o advokacii

⁵³ § 32 odst. 1, § 38 a § 39 zákona o advokacii

⁵⁴ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 297-317

⁵⁵ KOUDELKA, 2007, op. cit., s. 24 a 25

obecných normativních aktů Komory – stavovských předpisů a přezkum individuálních správních aktů Komory. Působnosti státní moci v rámci moci výkonné a soudní jsou vzájemně provázané a jejich plná realizace předpokládá určitou míru spolupráce. Jako příklad můžeme uvést přezkum zákonnosti obecného normativního aktu Komory, kdy, přestože má soudní moc výlučnou pravomoc rozhodovat o zákonnosti daného aktu Komory, je oprávněna ve věci rozhodnout pouze na kvalifikovaný návrh výkonné moci – ministra spravedlnosti.

1.2.5.1. Působnost ministerstva spravedlnosti České republiky v činnosti Komory

Jádro ingerence výkonné moci do činnosti Komory má základ v působnosti Ministerstva spravedlnosti České republiky. Jádro této působnosti představuje zejména omezený správní dohled nad činností Komory. Působnost Ministerstva spravedlnosti České republiky se však neomezuje pouze na tento dohled, ale zahrnuje rovněž i jiné nástroje ovlivňující činnost Komory, a to zejména pravomoc vydávat některé podzákonné předpisy Komory nebo pravomoc zasahovat do složení zkušební komise Komory. Některé pravomoci v rámci působnosti Ministerstva spravedlnosti pak vykonává jen ministr spravedlnosti.

Pokud jde o výkon omezeného správního dohledu, Ministerstvo spravedlnosti České republiky je v první řadě oprávněno dle § 50 *zákona o advokacii* zkoumat zákonnost stavovských předpisů přijímaných orgány Komory. Tomuto dohledu podléhají jen stavovské předpisy přijaté sněmem a představenstvem Komory, jiné obecné akty orgánů Komory ze zákona dohledu nepodléhají.⁵⁶ Konkrétně pak v případě, že ministr spravedlnosti České republiky dojde k závěru, že předmětný stavovský předpis Komory je v rozporu se zákonem, je v pravomoci ministra spravedlnosti podat návrh na přezkum jeho zákonnosti soudem. Přestože jsou tak stavovské předpisy předkládány Ministerstvu spravedlnosti České republiky jako celku, pouze ministr spravedlnosti jako vedoucí ústředního orgánu státní správy je oprávněn podat tento návrh. Za zmínku stojí i to, že ministr spravedlnosti je oprávněn, nikoli povinen podat příslušný návrh, existuje tak prostor pro určitou formu správního uvážení. O zákonnosti napadeného stavovského předpisu Komory rozhoduje soud v rámci správního soudnictví, přičemž napadený předpis může zrušit.⁵⁷

---

⁵⁶ Jako příklad uveďme usnesení sněmu České advokátní komory ze dne 16. 10. 2009, stálý volební řád sněmu České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁷ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 375

K dalším oprávněním v rámci dohledu nad Komorou a jejími členy, která náleží ministru spravedlnosti, řadíme pravomoc iniciovat kárné řízení Komory a některá jiná řízení v rámci činnosti Komory. Konkrétně je ministr spravedlnosti aktivně legitimován podat kárnou žalobu, návrh na zahájení řízení o vyškrtnutí ze seznamu advokátů a návrh na zahájení řízení o pozastavení výkonu advokacie advokátů. Ministr spravedlnosti tak má možnost přímo iniciovat řízení, která jsou jinak výlučně v pravomoci orgánů Komory. V kárném řízení pak ministr spravedlnosti vystupuje spolu s předsedou kontrolní rady Komory jako kárný žalobce. *Zákon o advokacii* ministra spravedlnosti neomezuje co do důvodů podání kárné žaloby. Lze tak říci, že je ministr spravedlnosti oprávněn podat kárnou žalobu ze stejných důvodů, jako je tomu v případě předsedy kontrolní rady Komory. V rámci samotného kárného řízení se role ministra spravedlnosti omezuje již jen na roli účastníka řízení a samotné rozhodnutí ve věci již náleží vzhledem k samosprávné nezávislosti Komory příslušnému kárnému senátu. S ohledem na dikci *zákona o advokacii* však ministr spravedlnosti jako účastník řízení není nijak omezen podat proti pravomocnému rozhodnutí kárného senátu správní žalobu.^{58 59}

V neposlední řadě je ministru spravedlnosti v rámci působnosti Ministerstva spravedlnosti České republiky rovněž svěřena pravomoc jmenovat členy zkušební komise Komory. Důvodem této ingerence státu je především veřejný zájem na řádném a nestranném průběhu advokátních zkoušek, jejichž výsledek velmi výrazně zasahuje do práv a povinností zúčastněných osob, ať už pozitivně či negativně. Zkušební komise Komory je zároveň jediným případem, kdy do složení orgánu Komory zasahuje stát.^{60 61}

Jako poslední oblast působnosti Ministerstva spravedlnosti v rámci činnosti Komory pak můžeme označit vydávání *advokátního kárného řádu* a *advokátního zkušebního řádu*. Zásah státu v této oblasti můžeme rovněž ospravedlnit potřebou dohledu nad řádným výkonem svěřené správy v řízeních, která významným způsobem ovlivňují práva a povinnosti osob, kterých se řízení týká. Stát ale v tomto případě překračuje hranici dohledu nad činností Komory a sám upravuje práva a povinnosti osob podřízených Komoře, což je za jiných okolností výlučně v pravomoci Komory. Komora má při vydávání *advokátního zkušebního řádu* a *advokátního kárného řádu* toliko pravomoc vyjádřit se k návrhům těchto předpisů. Speciální je do jisté míry

---

⁵⁸ § 51 odst. 2 a 3 zákona o advokacii

⁵⁹ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit s. 376-390

⁶⁰ § 52 odst. 2 zákona o advokacii

⁶¹ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit s. s. 391-398

i povaha právního předpisu, kterým ministerstvo spravedlnosti České republiky oba předpisy vydává, neboť přestože se jedná formálně o vyhlášky, povahou a obsahem je můžeme přirovnat ke stavovským předpisům.^{62 63}

1.2.5.2. Působnost správního soudnictví v rámci činnosti Komory

Působnost správního soudnictví v rámci činnosti Komory můžeme rozdělit zejména do dvou oblastí, a to do oblasti přezkumu zákonnosti obecných normativních aktů Komory – stavovských předpisů a do oblasti přezkumu zákonnosti individuálních správních aktů Komory. Problematiku přezkumu zákonnosti stavovských předpisů Komory ve správním soudnictví jsme vyložili v rámci předchozí sekce. Dále se tak budeme věnovat toliko řízení o přezkumu individuálních správních aktů Komory.

S ohledem na to, že Komora vykonává veřejnou správu v oblasti advokacie, jsou některé její orgány⁶⁴ v rámci správního řízení v zákonem stanovených případech oprávněny autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech podřízených subjektů – členů Komory. Ve správním řízení rozhodují orgány Komory o záležitostech taxativně vyjmenovaných v § 44 odst. 3 a § 45 odst. 2 zákona o advokacii. V rámci uvedených správních řízení postupují orgány Komory dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), pokud zákon o advokacii nestanoví jinak.⁶⁵ Výsledkem správního řízení Komory je správní rozhodnutí, které může být standardně napadeno žalobou proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), a v případě důvodnosti žaloby správním soudem zrušeno.⁶⁶

1.2.6. Financování Komory

Aby Komora mohla řádně fungovat a vykonávat správu advokacie, je nutné zajistit její financování. Finanční nezávislost na státu je důležitým rysem Komory, který ji umožňuje spravovat své záležitosti svobodně bez přímé ingerence státu. Komora je tak na státu finančně nezávislá, což mimo jiné znamená, že stát ji nijak finančně

---

⁶² § 51 odst. 1 a § 52 odst. 1 zákona o advokacii

⁶³ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit s. 376-390 a s. 391-398

⁶⁴ Jmenovitě představenstvo a předseda Komory.

⁶⁵ Ustanovení taxativně vyjmenované v § 55 odst. 1 zákona o advokacii

⁶⁶ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit s. 405-409

nezajišťuje ani nekontroluje. Komora všechny své výdaje hradí sama a potřebné finanční zdroje povinně zajišťuje od svých členů.^{67 68}

Nejvýznamnější finanční zdroj, který majoritně zajišťuje fungování Komory, je pravidelný roční členský příspěvek na činnost Komory. K dalším finančním příspěvkům, které členové povinně odvádí Komoře, řadíme pravidelné roční odvody do sociálního fondu, případně jiných fondů fakultativně zřizovaných Komorou. V taxativně vymezených případech jsou pak členové Komory vázáni poplatkovou povinností, a to například povinností platit poplatek za advokátní zkoušku či poplatek za zápis do seznamu advokátů Komory. K ostatním finančním zdrojům Komory můžeme zařadit například výnos z pokut uložených členům Komory v rámci kárného řízení nebo dary poskytnuté Komoře.⁶⁹

Je třeba rovněž zmínit, že případné nezaplacení příspěvku na činnost Komory nebo některého z odvodů do fondů Komory advokátem sankcionuje Komora za splnění podmínek dle § 8 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii vyškrtnutím takového advokáta ze seznamu advokátů Komory. Jedná se o sankci přísnou, ale odůvodněnou. Komora a její finanční nezávislost stojí a padá s finančními příspěvky jejích členů. Neplněním finančních povinností Komoře tak advokát ve svém důsledku ohrožuje finanční nezávislost Komory.⁷⁰

1.2.6.1. Fondy Komory

Jak už bylo zmíněno, Komora na základě zákona o advokacii obligatorně zřizuje sociální fond, případně fakultativně dle své vůle i jiné fondy. Pokud jde o sociální fond Komory, ten je zřízen na základě usnesení sněmu České advokátní komory č. 5/1999 Věstníku, o sociálním fondu České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů, s cílem zabezpečit sociální, kulturní a další potřeby advokátů, advokátních koncipientů (včetně potřeb pozůstalých po nich), jakož i bývalých a současných zaměstnanců Komory. Prostředky sociálního fondu jsou užívány především k financování výchovných a vzdělávacích akcí advokátů pořádaných Komorou a dále k financování kulturně-společenských akcí Komory. O použití prostředků

---

⁶⁷ § 30 odst. 1 zákona o advokacii

⁶⁸ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit s. s. 228

⁶⁹ § 5 odst. 1 písm. i), § 7 odst. 1 a § 30 odst. 1 zákona o advokacii

⁷⁰ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit s. s. 63-66

sociálního fondu rozhoduje představenstvo Komory, které je případně oprávněno pověřit touto pravomocí předsedu Komory.⁷¹

V případě fakultativních fondů Komory v současné době existuje pouze jediný takto zřízený fond, a to fond pro vzdělání advokátních koncipientů, který byl zřízen *usnesením sněmu České advokátní komory č. 7/2005 Věstníku, o fondu České advokátní komory pro vzdělávání advokátních koncipientů a o změně usnesení sněmu č. 5/1999 Věstníku, o sociálním fondu České advokátní komory*, jako reakce na problém rostoucích finančních výdajů na vzdělání advokátních koncipientů. Prostředky fondu pro vzdělání advokátních koncipientů jsou určeny zejména k financování výchovných a vzdělávacích akcí Komory pro advokátní koncipienty, k hrazení nákladů na vydávání odborných vzdělávacích publikací pro advokátní koncipienty a dále k financování příspěvků poskytovaných advokátním koncipientům na úhradu nákladů odborných školení a seminářů, případně k financování půjček poskytovaných advokátním koncipientům. Obdobně jako v případě sociálního fondu, i o použití prostředků fondu pro vzdělání advokátních koncipientů rozhoduje představenstvo Komory, které je tuto pravomoc oprávněno delegovat na předsedu Komory.⁷²

---

⁷¹ Usnesení sněmu České advokátní komory č. 5/1999 Věstníku, o sociálním fondu České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů

⁷² Usnesení sněmu České advokátní komory č. 7/2005 Věstníku, o fondu České advokátní komory pro vzdělávání advokátních koncipientů a o změně usnesení sněmu č. 5/1999 Věstníku, o sociálním fondu České advokátní komory

2. Organizace Komory

Komora je samosprávnou veřejnoprávní korporací a jako každé jiné veřejnoprávní korporaci je jí vlastní pevná vnitřní struktura a organizace. Tu tvoří soustava vlastních orgánů Komory, jejichž úkolem je spravovat Komoru a vykonávat svěřené pravomoci.

Organizace Komory včetně vymezení pravomocí jednotlivých orgánů Komory je dílem upravena v *zákoně o advokacii* a dílem je svěřena stavovským předpisům. Nejvýznamnějším ze stavovských předpisů je v tomto ohledu *usnesení sněmu České advokátní komory č. 3/1999 Věstníku, kterým se schvaluje organizační řád České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „*organizační řád*“). *Organizační řád* je nejdůležitějším organizačním předpisem Komory, který podrobně upravuje zejména organizační uspořádání Komory a Kanceláře Komory, způsob, jakým jednají a rozhodují orgány Komory, vedení seznamů Komory a hospodaření Komory. Důležitým vnitřním předpisem je rovněž *Kancelářský řád České advokátní komory*⁷³, který vydává předseda Komory a který stanoví podrobná pravidla pro činnost Kanceláře Komory.⁷⁴

Dříve než však přejdeme k jednotlivým orgánům Komory, je třeba se ještě krátce zmínit o organizačním dělení Komory na Komoru se sídlem v Praze a pobočku se sídlem v Brně (dále jen „*Pobočka*“).⁷⁵ Pobočka představuje samostatnou organizační složku Komory, jejímž úkolem je zajišťovat působnost Komory pro evropské advokáty a advokáty se sídlem v obvodu krajských soudů v Brně a Ostravě a jejich advokátní koncipienty. Můžeme tedy hovořit o jakémsi dělení místní působnosti v rámci činnosti Komory. Pobočka však nedisponuje samostatnou právní osobností a je označena toliko jako územní pracoviště Kanceláře Komory, útvaru, o kterém budeme hovořit níže.⁷⁶ Lze proto říci, že dělení Komory má jen faktický organizační charakter a nikoli charakter mocenský. Dohled nad činností Pobočky vykonává jeden z místopředsedů Komory, který je povinně volen z advokátů se sídlem v územní působnosti Pobočky. V samotném čele Pobočky stojí její ředitel, kterého se souhlasem představenstva Komory jmenuje a odvolává předseda Komory.⁷⁷

---

⁷³ Kancelářský řád České advokátní komory vydaný předsedou České advokátní komory, účinný od 1. 5. 2004

⁷⁴ Čl. 40 organizačního řádu

⁷⁵ § 40 odst. 1 zákona o advokacii

⁷⁶ Čl. 35 odst. 6 organizačního řádu

⁷⁷ Čl. 35a organizačního řádu

2.1. Orgány Komory

Základ Komory tvoří celkem 7 obligatorních orgánů, které taxativně vymezuje § 41 odst. 1 zákona o advokacii. Jen tyto orgány disponují v rámci Komory mocenskými pravomocemi. Jsou jimi:

- sněm Komory;
- představenstvo Komory;
- předseda Komory;
- kontrolní rada Komory;
- kárná komise Komory;
- odvolací kárná komise Komory a;
- zkušební komise Komory.

Komora mimo výše uvedené obligatorní orgány zřizuje dle § 41 odst. 2 zákona o advokacii další, tzv. poradní orgány Komory, a to z vůle představenstva nebo sněmu Komory. Role poradních orgánů je však v organizaci Komory pouze koordinační a podpurná a poradní orgány tak nedisponují jakoukoli samostatnou mocenskou pravomocí. Výsledky činnosti poradních orgánů Komory tak slouží především jako podklady pro jednání a rozhodování obligatorních orgánů Komory. V současné době tvoří poradní orgány Komory jednotlivé výbory spolu s poradními orgány pro studijní a legislativní činnost, které doplňují redakční rada Bulletinu advokacie a poradní orgány zřízené ad hoc.⁷⁸

Důležitým útvarem organizace Komory je také Kancelář Komory, jejímž úkolem je vytvářet podmínky pro řádnou činnost všech orgánů Komory. Kancelář Komory se dělí na jednotlivé odbory, které vytváří podmínky pro řádnou činnost jednotlivých orgánů Komory dle svého zaměření, a dále na kontrolní oddělení a oddělení pro věci kárné, která vytváří podmínky pro řádnou činnost kontrolní rady Komory, resp. kárné komise a odvolací kárné komise Komory. V čele kanceláře Komory stojí tajemník, který je přímo podřízen předsedovi Komory.⁷⁹

Nakonec je třeba krátce se zmínit o regionálních střediscích Komory. Jedná se o zvláštní regionální útvary, jejichž posláním je především podílet se v součinnosti s Kanceláři Komory na výchově advokátních koncipientů a dalším vzdělání advokátů, zprostředkovávat informace mezi advokáty a advokátními koncipienty v regionu

---

⁷⁸ Usnesení představenstva České advokátní komory ze dne 10. 1. 2006, o poradních orgánech České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁹ Čl. 35, 36, 37 a 38 organizačního řádu

a představenstvem Komory a jinými orgány Komory a v součinnosti s předsedou Komory reprezentovat Komoru ve vztahu k soudním orgánům, státnímu zastupitelství a jiných orgánů působících v regionu při řešení obecných otázek souvisejících s výkonem advokacie a postavením advokátů. V současné době existuje napříč Českou republikou celkem 9 regionálních středisek Komory.⁸⁰

2.1.1. Sněm Komory

Sněm Komory (dále jen „*Sněm*“) je nejvyšším orgánem Komory, jehož posláním je rozhodovat o nejvýznamnějších otázkách Komory, advokacie a budoucnosti směřování advokátního stavu jako takového.⁸¹ Sněmu je oprávněna účastnit se většina členů Komory, která skrze něj realizuje své právo spolurozhodovat o záležitostech správy advokacie. Účast na Sněmu je právem, nikoliv povinností, je však považována za vrchol stavovské aktivity členů Komory. Svou vůli vyjadřuje Sněm přímo, zejména schvalováním stavovských předpisů, nebo nepřímo tím, že ukládá konkrétní úkoly představenstvu Komory.⁸²

Sněm se schází k jednání na základě svolání, kterým je pověřeno představenstvo Komory. Představenstvo Komory je povinno svolávat Sněm k řádnému jednání periodicky, vždy tak, aby se Sněm sešel nejpozději do konce 4. kalendářního roku od předchozího Sněmu. Vedle řádného jednání se však Sněm může sejít i k mimořádnému jednání, a to z vůle kontrolní rady Komory nebo na žádost nejméně jedné třetiny všech advokátů. Advokáti se na Sněm svolávají pozvánkou zahrnující mimo jiné i návrh pořadu jednání Sněmu, tj. seznam jednotlivých záležitostí zařazených k projednání na Sněmu. Návrh pořadu jednání vyhotovuje představenstvo Komory.⁸³

Právo účasti na Sněmu není vlastní všem členům Komory. Z členů Komory se Sněmu mohou účastnit pouze advokáti a usazení evropští advokáti, ne však již advokátní koncipienti. Právo účastnit se Sněmu je odepřeno i hostujícím evropským advokátům, jelikož nejsou členy Komory a jejich advokátní činnost na území České republiky je jen dočasná. Rovněž rozsah volebních práv není pro všechny účastníky Sněmu stejný. Oproti advokátům nemají pasivní volební právo usazení evropští advokáti a advokáti s pozastaveným výkonem advokacie. Tito tzv. *oprávnění advokáti*

---

⁸⁰ Čl. 27 organizačního řádu

⁸¹ § 42 odst. 1 zákona o advokacii

⁸² SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 322-323

⁸³ § 42 odst. 3, 4 a 6 zákona o advokacii

tak nemohou kandidovat za člena nebo náhradníka voleného orgánu Komory. Pasivně legitimovaní advokáti mohou být voleni do jednotlivých orgánů Komory na základě osobní kandidatury, na návrh představenstva či jiného orgánu Komory, případně na návrh jiného oprávněného advokáta nebo skupiny oprávněných advokátů.^{84 85}

Pravidla jednání Sněmu se řídí jednak *usnesením sněmu České advokátní komory ze dne 29. 10. 2002, jednací řád sněmu České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů*, a jednak zčásti *organizačním řádem*. Jednání je veřejné, Sněm se však může usnést o jeho neveřejnosti nebo neveřejnosti jeho části. Sněm je usnášeníschopný bez ohledu na počet jeho účastníků. O každém bodu jednání Sněmu se vede rozprava, do které může přispět každý z přítomných advokátů, který je zároveň oprávněn podat ke konkrétním návrhům pozměňovací návrhy či návrh na jejich zamítnutí. Po ukončení rozpravy následuje hlasování. Návrh je usnesením přijat, vyslovila-li se pro něj nadpoloviční většina přítomných advokátů.^{86 87}

2.1.1.1. Právomoci Sněmu

Právomoci Sněmu jsou široké a reflektují tak jeho postavení jako nejvyššího orgánu Komory. Za nejvýznamnější právomoci Sněmu můžeme označit pravomoc volit a odvolávat členy a náhradníky volených orgánů Komory a pravomoc schvalovat nejdůležitější stavovské předpisy Komory. Sněmu však přísluší i celá řada dalších právomocí různého charakteru, a proto je vhodné rozdělit tyto právomoci do jednotlivých oblastí. Bez ohledu na výše uvedené však Sněm rovněž dle § 43 písm. j) *zákona o advokacii* disponuje i zvláštním generálním zmocněním usnášet se ve všech věcech, které si vyhradí. Toto zmocnění ještě výrazněji rozšiřuje právomoci Sněmu, neboť umožňuje Sněmu usnést se v zásadě o jakékoli záležitosti Komory, pokud to uzná za vhodné, přičemž jedinou výjimku tvoří vcelku logicky zákaz takto rozhodovat v rámci kárného řízení.

První samostatnou oblastí právomocí Sněmu je už zmíněná pravomoc dle § 43 písm. a) *zákona o advokacii* volit a odvolávat členy a náhradníky volených orgánů Komory. Sněmu přísluší výlučné právo volit na dobu 4 let, s výjimkou předsedy Komory a zkušební komise Komory, členy všech ostatních orgánů Komory. Takto zvolené osoby jsou reprezentanty celého advokátního stavu a jako členové vykonávají

---

⁸⁴ § 42 odst. 2 zákona o advokacii

⁸⁵ Čl. 2 a 3 usnesení sněmu České advokátní komory ze dne 16. 10. 2009

⁸⁶ § 42 odst. 5 zákona o advokacii

⁸⁷ Čl. 1, 10, 11, 14 a 16 usnesení sněmu České advokátní komory ze dne 29. 10. 2002

pravomoci svěřené jednotlivým orgánům Komory. Kandidátní listiny pro volby do volených orgánů Komory sestavuje povinně představenstvo Komory. Pravidla voleb do volených orgánů Komory se řídí *usnesením sněmu České advokátní komory ze dne 16. 10. 2009, stálý volební řád sněmu České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů*, který přijímá Sněm. Advokáti přítomní na Sněmu volí jednotlivé kandidáty v počtu obsazovaných míst v orgánech Komory v přímé a tajné volbě. Za členy orgánů Komory jsou v počtu obsazovaných volených míst zvoleni kandidáti, kteří ve volbě obdrželi největší počet hlasů, přičemž každý ze zvolených kandidátů musí zároveň obdržet nejméně nadpoloviční většinu hlasů. Při rovnosti počtu hlasů rozhoduje o zvolení kandidáta los. Odvolání jednotlivých členů nebo náhradníků volených orgánů Komory je pak realizováno v rámci jednání písemným návrhem nejméně 50 oprávněných advokátů přítomných na Sněmu. Návrh na odvolání člena nebo náhradníka voleného orgánu Sněmu je schválen v případě, že se pro něj vyslovila nadpoloviční většina přítomných advokátů.⁸⁸

Jako další oblast pravomoci Sněmu je nutno zmínit normativní pravomoc v podobě přijímání některých stavovských předpisů Komory. Stavovské předpisy přijímané Sněmem *dle § 43 zákona o advokacii* zahrnují předpisy organizační a přepisy kreační týkající se financování Komory. Stavovské předpisy přijímané Sněmem nemohou být zrušeny nebo změněny stavovským předpisem přijatým představenstvem Komory. Lze tak konstatovat, že stavovské předpisy přijaté Sněmem mají vyšší právní sílu než stavovské předpisy přijaté představenstvem Komory.⁸⁹ Pokud jde o stavovské předpisy organizační, disponuje Sněm pravomocí schvalovat *organizační řád Komory*. Kreační pravomoci Sněmu v oblasti financování Komory pak zahrnují zejména zřizování fondů Komory. Sněm zřizuje sociální fond a je oprávněn zřizovat i jiné fondy Komory, stanovit pravidla jejich čerpání a pravidla tvorby jejich zdrojů, včetně stanovování výše povinných plateb advokátů.⁹⁰

Poslední, ale neméně důležitou oblastí pravomocí Sněmu jsou kontrolní pravomoci. Jednou z významných kontrolních pravomocí Sněmu je pravomoc atrahovat si schvalování stavovských předpisů přijímaných představenstvem Komory v případech, v kterých si to Sněm vyhradí. Sněm je tak fakticky oprávněn atrahovat si podle své vůle schvalování veškerých stavovských předpisů Komory. Další důležitou pravomocí

---

⁸⁸ Čl. 5, 9, 12 a 15 usnesení sněmu České advokátní komory ze dne 29. 10. 2002

⁸⁹ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 325-326

⁹⁰ § 43 písm. b), c) a d) zákona o advokacii

Sněmu je právo rušit nebo změnit všechna rozhodnutí představenstva Komory vyjma rozhodnutí *dle § 44 odst. 3 zákona o advokacii*, jež se dotýkají práv a povinností individuálně určených členů Komory. Nakonec poslední významnou kontrolní pravomocí Sněmu je pravomoc projednávat a schvalovat povinně předkládané zprávy o činnosti ostatních orgánů Komory. Sněm skrze tuto pravomoc získává poznatky o činnosti jednotlivých orgánů Komory, tyto poznatky vyhodnocuje na Sněmu a může z nich vyvozovat konkrétní závěry mající vliv na rozhodování Sněmu o otázkách Komory.⁹¹

2.1.2. Představenstvo Komory

Představenstvo Komory (dále jen „*Představenstvo*“) tvoří společně s předsedou Komory nejvyšší výkonné orgány Komory. Základním úkolem Představenstva je především spravovat záležitosti Komory a advokacie v období mezi jednotlivými Sněmy. Představenstvo je z tohoto důvodu v Komoře nadáno zdaleka nejširší výkonnou pravomocí v oblasti řádného fungování a správy činnosti Komory.⁹²

Představenstvo je orgánem kolektivním složeným z 11 členů a 5 náhradníků volených Sněmem. Pokud nastane situace, že počet členů Představenstva klesne pod zákonem stanovený počet, Představenstvo vlastním rozhodnutím, tzv. *kooptací*, doplní chybějící členy z řad náhradníků. Institut kooptace tak zajišťuje kontinuitu v činnosti a rozhodování Představenstva, neboť v případě uprázdnění míst členů Představenstva není nutné z důvodu udržení usnášéníschopnosti a akceschopnosti Představenstva svolávat mimořádný Sněm k doplňující volbě.^{93 94}

O svěřených záležitostech rozhoduje Představenstvo na členské schůzi, kterou pravidelně svolává předseda Komory, a to zpravidla 10x ročně, případně mimořádně ad hoc dle potřeby. K mimořádné schůzi je předseda Komory povinen svolat Představenstvo i v případě, že o to písemně požádá některý z místopředsedů Komory nebo nejméně jedna čtvrtina členů Představenstva. Svolávání a jednání schůze Představenstva se řídí *organizačním řádem Komory*. Schůzi Představenstva řídí předseda Komory. Schůze je zpravidla neveřejná, hlasování na schůzi je však většinou veřejné. Představenstvo je usnášéníschopné v případě, že je na schůzi přítomna většina

---

⁹¹ § 43 písm. f), g) a i) zákona o advokacii

⁹² § 44 odst. 1 zákona o advokacii

⁹³ § 44 odst. 2 zákona o advokacii

⁹⁴ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 357

jeho členů. Usnesení je pak přijato za předpokladu, že pro návrh hlasovala většina přítomných členů, nestanoví-li *zákon o advokacii* nebo *organizační řád* jinak. Představenstvo však může v některých případech rozhodovat i mimo schůzi, tzv. *per rollam*. Princip rozhodování *per rollam* spočívá v tom, že předseda Komory rozešle všem členům Představenstva písemný návrh usnesení, o kterém se má Představenstvo usnést, a určí jim lhůtu k vyjádření. Návrh usnesení je přijat v případě, že se pro něj ve stanovené lhůtě kladně písemně vyjádří většina všech členů Představenstva. *Per rollam* se Představenstvo může usnášet ve všech záležitostech vyjma případů, kdy *zákon o advokacii* nebo některý ze stavovských předpisů vyžaduje k přijetí usnesení kvalifikovanou většinu hlasů členů Představenstva, a případů, kdy Představenstvo rozhoduje ve správním řízení jako správní orgán. Rozhodnutí mimo schůzi pak může *ad hoc* vyloučit i některý ze členů Představenstva písemným nesouhlasem.^{95 96}

Ohledně vlastní činnosti je Představenstvo vázáno širokou informační povinností, ať už ve vztahu ke Komoře, tj. Sněmu, tak i ve vztahu k celé advokátní obci a veřejnosti. Svou informační povinnost vůči Komoře Představenstvo plní v rámci vydávání zprávy o své činnosti v období mezi jednotlivými Sněmy, kterou povinně předkládá Sněmu. Stavovskou obci a veřejnost pak Představenstvo pravidelně informuje o činnosti Komory, a to prostřednictvím *Bulletinu advokacie*, elektronických zpráv *News ČAK*, webové stránky Komory, případně prostřednictvím publikace mimořádných tiskovin. Nad rámec výše uvedených informačních povinností je Představenstvo rovněž odpovědné za vydávání *Věstníku* a zajišťování publikační, dokumentační, vzdělávací a studijní činnosti Komory.^{97 98}

2.1.2.1. Pravomoci Představenstva

Hlavním posláním Představenstva je, jak již bylo zmíněno, především spravovat Komoru a advokátní stav v mezidobí mezi jednotlivými Sněmy a tomu odpovídá také okruh svěřených úkolů, jež zahrnují pravomoci nejen výkonné povahy. Vymezení pravomocí Představenstva je dílem svěřeno *zákonu o advokacii*, dílem je předmětem úpravy stavovských předpisů, a to především *organizačního řádu*. Okruh záležitostí náležejících Představenstvu je široký, a proto je na místě jednotlivé pravomoci

---

⁹⁵ § 44 odst. 6 zákona o advokacii

⁹⁶ Čl. 8 a 9 organizačního řádu

⁹⁷ § 44 odst. 4 písm. c) a i) a § 44 odst. 5 zákona o advokacii

⁹⁸ Čl. 7 odst. 1 písm. e) organizačního řádu

dle povahy vhodným způsobem kategorizovat. Pravomoci Představenstva tak můžeme rozdělit na pravomoci v oblasti organizace Komory, pravomoci v oblasti normotvorby Komory, pravomoci v oblasti hospodaření Komory, a nakonec také zvláštní kategorii pravomocí týkajících se rozhodování Představenstva v roli správního orgánu. Okruh oprávnění svěřených Představenstvu však tímto není zcela uzavřen. I Představenstvo obdobně jako Sněm či předseda Komory, disponuje dle § 44 odst. 4 písm. k) zákona o advokacii zvláštním generálním zmocněním činit veškerá opatření nutná k zajištění řádné činnosti Komory a provádět další činnosti dle zákona o advokacii v případě, že tyto činnosti nejsou svěřeny jinému orgánu Komory. Cílem tohoto obecného zmocnění je opět snaha o řešení obvyklého problému, kdy v moci právního předpisu není beze zbytku taxativně vymezit veškeré záležitosti Komory, které je Představenstvo jako výkonný orgán oprávněno a povinno zajišťovat. Představenstvo je tak v rámci svých výkonných pravomocí oprávněno činit vše potřebné, pokud to není svěřeno jinému orgánu Komory.⁹⁹

Pokud hovoříme o organizačních pravomocech, Představenstvo v první řadě rozhoduje o personálním obsazení postů vrcholných členů orgánů Komory, a to jmenovitě postů předsedy a místopředsedů Komory. Představenstvo také mimo jiné ovlivňuje obsazení zkušební komise Komory, a to tím, že v rámci zákonného procesu navrhuje třetinu jejích členů ministru spravedlnosti. K ostatním důležitým organizačním pravomocem Představenstva můžeme jmenovitě zařadit zejména pravomoc udělovat souhlas předsedovi Komory ke jmenování a odvolání tajemníka Komory, výkonného ředitele Komory a výkonného ředitele pobočky Komory a dále pak pravomoci organizovat Kancelář Komory, zřizovat regionální střediska Komory a pravomoc rozhodovat o organizačních změnách ve smyslu pracovněprávních předpisů.^{100 101}

Druhou oblastí pravomocí Představenstva je oblast normotvorby. Stěžejní náplní normotvorné pravomoci Představenstva je přijímání některých stavovských předpisů Komory. Představenstvo přísluší přijímat stavovské předpisy, které dle zákona o advokacii nebo usnesení Sněmu neschvaluje Sněm. Představenstvo proto fakticky vedle Sněmu vykonává zbytkovou normotvornou pravomoc, kdy přijímá všechny ty stavovské předpisy, které explicitně neschvaluje Sněm. K pravomocem Představenstva normotvorné povahy můžeme rovněž zařadit i právo vyjadřovat

---

⁹⁹ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 361

¹⁰⁰ § 44 odst. 4 písm. a) zákona o advokacii

¹⁰¹ Čl. 7 odst. 1 písm. a), b), d) a g) a odst. 2 organizačního řádu

se v rámci legislativního procesu k návrhům podzákoných právních předpisů týkajících se činnosti Komory a advokacie přijímaných Ministerstvem spravedlnosti České republiky, tj. k návrhům *advokátního zkušebního řádu a advokátního kárného řádu*. Přestože tyto pravomoci nemají povahu ryze normotvornou, bezprostředně se dotýkají normotvorby v oblasti advokacie. Ministerstvo spravedlnosti České republiky předmětné návrhy povinně předkládá Představenstvu k vyjádření, jinak nemohou být přijaty. Přípomínky Představenstva k návrhům však nemají závazný, ale spíše poradní charakter, a Ministerstvo spravedlnosti České republiky není povinno je ve finálním znění předpisu jakkoli zohlednit. Představenstvu je však skrze tyto pravomoci alespoň umožněno ovlivnit budoucí podobu těchto podzákoných právních předpisů.¹⁰²

Pokud jde o pravomoci Představenstva v oblasti hospodaření Komory, hovoříme zejména o pravomocích souvisejících s finančním hospodařením Komory, hospodařením s majetkem Komory a hospodařením s prostředky sociálního a jiných fondů Komory. Z pravomocí Představenstva týkajících se finančního hospodaření Komory můžeme vyzdvihnout především rozpočtovou pravomoc. Představenstvo se spolupodílí na sestavování rozpočtu Komory a na návrh předsedy Komory jej také schvaluje. V rámci hospodaření s majetkem Komory je Představenstvo oprávněno rozhodovat o nakládání s majetkem Komory mimo rámec obvyklého hospodaření a stanovovat závazná pravidla pro nakládání s majetkem Komory v rámci běžného hospodaření Komory, které jinak náleží předsedovi Komory.^{103 104} V neposlední řadě je pak Představenstvo jako jediný orgán Komory nadáno pravomocí hospodařit s prostředky sociálního fondu a jiných fondů Komory. O použití prostředků fondů rozhoduje Představenstvo samo nebo tuto pravomoc deleguje na předsedu Komory společně se zásadami, kterými je povinen se při použití prostředků řídit.^{105 106}

Speciální kategorii pravomocí nakonec představují pravomoci Představenstva v taxativně vymezených případech rozhodovat ve správním řízení o právech a povinnostech konkrétních advokátů a advokátních koncipientů. Představenstvu je tak svěřena pravomoc ve správním řízení rozhodovat v některých případech o vyškrtnutí advokáta a advokátního koncipienta ze seznamů komory, a to konkrétně

---

¹⁰² § 44 odst. 4 písm. b), f) a g) zákona o advokacii

¹⁰³ § 44 odst. 4 písm. d) a h) zákona o advokacii

¹⁰⁴ Čl. 58, 59, 63 odst. 1 a 64 organizačního řádu

¹⁰⁵ Čl. 17 usnesení sněmu č. 5/1999 Věstníku

¹⁰⁶ Čl. 3 usnesení sněmu č. 7/2005 Věstníku

rozhodnout o vyškrtnutí advokáta ze seznamu advokátů Komory podle § 8 odst. 1 písm. a) a c) zákona o advokacii a o vyškrtnutí advokátního koncipienta ze seznamu advokátních koncipientů podle § 37 odst. 3 zákona o advokacii z důvodu nesplňování podmínky uvedené v § 37 odst. 1 písm. c) zákona o advokacii. Představenstvu dále přísluší ve správním řízení rozhodovat v některých případech o pozastavení výkonu advokacie advokáta a o pozastavení výkonu právní praxe advokátního koncipienta, a to konkrétně rozhodnout o pozastavení výkonu advokacie advokáta podle § 9 odst. 2 písm. a) a c) nebo § 9 odst. 3 zákona o advokacii a o pozastavení výkonu právní praxe advokátního koncipienta podle § 37 odst. 5 zákona o advokacii z důvodů uvedených v § 9 odst. 2 písm. a) a c) nebo § 9 odst. 3 zákona o advokacii. Představenstvo má nakonec jako správní orgán pravomoc rušit rozhodnutí o pozastavení výkonu advokacie podle § 55 odst. 7 zákona o advokacii a také rušit rozhodnutí, kterým nebyl výkon advokacie pozastaven podle ustanovení § 55 odst. 8 zákona o advokacii. Pro úplnost pak pravomoci Představenstva jako správního orgánu doplňuje dílčí rozhodování o některých záležitostech týkajících se činnosti advokátů souvisejících s výkonem advokacie. Představenstvo je oprávněno na návrh předsedy kontrolní rady Komory rozhodnout o předběžném odejmutí knihy o prohlášení o pravosti podpisu podle § 25b odst. 1 a 2 zákona o advokacii a na návrh kontrolní rady Komory rozhodnout o předběžném pozastavení výkonu činnosti advokáta podle § 56a zákona o advokacii. Představenstvo ve všech výše uvedených případech vystupuje jako správní orgán řídící se při svém postupu příslušnými ustanoveními *správního řádu* s výjimkami vypočtenými v § 55 zákona o advokacii. Toto ustanovení modifikuje postup správního orgánu ve správním řízení s ohledem na zvláštní působnost a povahu Představenstva a Komory. V rámci správního řízení konaném Představenstvem se rovněž přiměřeně užijí příslušná ustanovení *organizačního řádu*, pokud *zákon o advokacii* nebo *správní řád* nestanoví jinak.¹⁰⁷ Proti rozhodnutí Představenstva jako správního orgánu je advokát či advokátní koncipient oprávněn se bránit v souladu s § 65 *soudního řádu správního* správní žalobou.¹⁰⁸

---

¹⁰⁷ Čl. 11 organizačního řádu

¹⁰⁸ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 358-359

2.1.3. Předseda Komory

Soustavu výkonných orgánů Komory vedle Představenstva doplňuje i předseda Komory (dále jen „Předseda“). Předseda je vrcholným představitelem Komory, statutárním orgánem, který jako reprezentant vystupuje a jedná za Komoru ve vztazích s členy Komory, třetími osobami a státem, především s Ministerstvem spravedlnosti České republiky. Náplní činnosti Předsedy je vedle reprezentace Komory rovněž zajišťování řádného každodenního fungování Komory a jejích záležitostí, přičemž Předseda je oprávněn samostatně rozhodovat o celé řadě výkonných záležitostí týkajících se jak Komory, tak jejích členů.^{109 110} Na faktické správě a organizaci Komory se Předseda podílí společně s Představenstvem. Předseda je jediným monokratickým orgánem Komory. Současným Předsedou je JUDr. Vladimír Jirousek.
111

Předsedu volí a odvolává v tajném hlasování Představenstvo, které rovněž volí v počtu od dvou do čtyř i místopředsedy Komory. V současné době má Komora celkem 4 místopředsedy, a to jmenovitě JUDr. Tomáše Sokola, Mgr. Roberta Němce, LL.M., JUDr. Petra Poledníka a JUDr. Františka Smejkalu.¹¹² Délka funkčního období Předsedy a místopředsedů Komory není pevně daná, Představenstvo ji stanoví ad hoc ve svém usnesení o volbě. Obecně však délka funkčního období nesmí překročit 2 roky. Úkolem místopředsedů Komory je zejména zastupovat Komoru v případě, že Předseda nemůže svoji funkci z určitého důvodu vykonávat. Místopředsedové jsou oprávněni zastupovat Komoru s drobnými výjimkami ve stejném rozsahu jako Předseda. Je-li to třeba, je Předseda rovněž oprávněn pověřit místopředsedy Komory trvalým výkonem některých pravomocí či činností náležejících do jeho působnosti. Takto pověřený místopředseda je poté ex lege sám oprávněn jednat jménem Komory ve věcech, které jsou s výkonem jemu svěřených pravomocí nebo činností spojeny.¹¹³

2.1.3.1. Pravomoci Předsedy

Pravomoci Předsedy jsou dílem obsaženy v *zákoně o advokacii* a dílem v *organizačním řádu* a jsou spojeny především s jeho rolí statutárního orgánu

---

¹⁰⁹ § 45 odst. 1 zákona o advokacii

¹¹⁰ Čl. 3 odst. 1 organizačního řádu

¹¹¹ Informace o předsedovi České advokátní komory na webové stránce České advokátní komory.

In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=196>

¹¹² Informace o místopředsedech České advokátní komory na webové stránce České advokátní komory.

In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=9035>

¹¹³ Čl. 3 odst. 2, 7 odst. 2 a Čl. 13 organizačního řádu

a reprezentanta Komory pověřeného organizací Komory a dohledem nad jejím řádným fungováním. Proto, přestože velká část jeho pravomocí je vymezena taxativně, jsou pravomoci Předsedy jako celek, podobně jako je tomu u Představenstva nebo Sněmu, vypočteny toliko demonstrativně, a i Předseda tak disponuje *dle § 45 odst. 4 věta druhá zákona o advokacii* generálním oprávněním, a to konkrétně činit v době mezi zasedáními Představenstva i jiná opatření nebo rozhodnutí nezbytná k zajištění řádné činnosti orgánů Komory. Předseda však takto nemůže jednat libovolně, neboť zároveň podléhá kontrolní pravomoci Představenstva, kterému je ze své činnosti odpovědný. Tato skutečnost je vyjádřena oprávněním Představenstva rušit opatření a rozhodnutí předsedy Komory, která dle ustanovení *§ 45 odst. 4 věta druhá zákona o advokacii* činí. Předseda je pak vůči Představenstvu vázán i infomační povinností. Tato povinnost se však týká pouze některých významnějších opatření a rozhodnutí, která Předseda samostatně činí, nebo skutečností, významných pro postavení a činnost Komory, o kterých se Předseda v rámci své funkce dozvěděl. Pro úplnost je pak třeba uvést, že některá rozhodnutí a opatření *dle organizačního řádu* může Předseda činit pouze po vyjádření předsedy kontrolní rady, kárné komise nebo odvolací kárné komise Komory.¹¹⁴

Hovoříme-li konkrétně, Předseda v rámci svých reprezentačních pravomocí zejména zastupuje Komoru ve vztahu k advokátům a jiným osobám, podepisuje stavovské předpisy a předkládá je podle ustanovení *§ 50 odst. 1 zákona o advokacii* ministru spravedlnosti, podepisuje rozhodnutí vydaná v řízení podle ustanovení *§ 55 a násl. zákona o advokacii* a také zajišťuje výkon rozhodnutí vydaných v kárném řízení. Pokud jde o organizační pravomoci Předsedy, je především pověřen řízením Kanceláře Komory, včetně vydávání *Kancelářského řádu* a jmenování tajemníka a výkonného ředitele Kanceláře Komory, řízením regionálních představitelů Komory a redakcí *Věstníku Komory*. Mimo organizační pravomoci je pak Předsedovi svěřeno obvyklé hospodaření s majetkem Komory. Předsedovi dále přísluší i rozhodovací činnost. Předseda je oprávněn zejména posuzovat různé typy žádostí, například žádosti o umožnění vykonání advokátní zkoušky, žádosti o zápis do některého ze seznamu vedených Komorou nebo žádosti o uznání jiné odborné zkoušky či právní praxe za zkoušku nahrazující zkoušku advokátní, resp. právní praxi nahrazující právní praxi

---

¹¹⁴ Čl. 7 odst. 1 písm. c) a Čl. 12 odst. 2 a 3 organizačního řádu

advokátního koncipienta. V pravomoci Předsedy je rovněž vydávat osvědčení podle ustanovení § 5g zákona o advokacii.¹¹⁵

V neposlední řadě pak i v případě Předsedy rozlišujeme zvláštní skupinu rozhodovacích pravomocí, kdy Předseda rozhoduje ve správním řízení o právech a povinnostech členů Komory jako správní orgán. Předseda tak obdobně jako Představenstvo v některých případech rozhoduje o vyškrtnutí advokátů ze seznamu advokátů Komory a o vyškrtnutí advokátních koncipientů ze seznamu advokátních koncipientů Komory, a to konkrétně o vyškrtnutí advokáta ze seznamu advokátů podle § 8 odst. 1 písm. b), d) zákona o advokacii a § 10 odst. 1 zákona o advokacii a o vyškrtnutí advokátního koncipienta ze seznamu advokátních koncipientů podle § 37 odst. 3 zákona o advokacii z důvodu nesplňování podmínek uvedených v § 37 odst. 1 písm. a), b), d) a e) zákona o advokacii. Předseda rovněž v některých případech rozhoduje o pozastavení výkonu advokacie advokáta a o pozastavení výkonu právní praxe advokátního koncipienta, a to konkrétně o pozastavení výkonu advokacie podle § 9 odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o advokacii a § 10 odst. 1 zákona o advokacii a o pozastavení výkonu právní praxe podle § 37 odst. 5 zákona o advokacii z důvodu uvedeného v § 9 odst. 2 písm. b) zákona o advokacii. Předsedovi také náleží rozhodovat o pozastavení oprávnění usazeného evropského advokáta k poskytování právních služeb podle § 35m odst. 6 zákona o advokacii a o vyškrtnutí usazeného evropského advokáta ze seznamu evropských advokátů podle § 35m odst. 8 zákona o advokacii. Předsedovi je nakonec svěřeno i rozhodovat o určení advokáta podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii, o zrušení určení advokáta podle § 18 odst. 4 zákona o advokacii, o určení zástupce advokáta podle § 27 odst. 1 zákona o advokacii a o určení nástupce advokáta podle § 27 odst. 4 zákona o advokacii. V rámci správního řízení konaného Předsedou se rovněž použijí *správní řád* s výjimkami vypočtenými v § 55 zákona o advokacii a přiměřeně příslušná ustanovení *organizačního řádu*, pokud *zákon o advokacii* nebo *správní řád* nestanoví jinak. Proti rozhodnutí Předsedy se advokát, advokátní koncipient a usazený evropský advokát může bránit správní žalobou.

2.1.4. Kontrolní rada Komory

Kontrolní rada Komory (dále jen „*Kontrolní rada*“) je kolektivním orgánem Komory, jehož úkolem je, jak již název napovídá, kontrolní činnost. Ta spočívá

---

¹¹⁵ Čl. 12 odst. 1, Čl. 35, 40 a 63 organizačního řádu

v pravomoci dohlížet nad dodržováním zákonných a stavovských předpisů týkajících se advokacie, a to jak ve vztahu ke stavovské obci – členům Komory, tak i ve vztahu ke Komoře a jejím zaměstnancům. Kontrolní rada je zároveň skrze svého předsedu hlavním iniciátorem kárných řízení se členy Komory. Výsledky své kontrolní činnosti Kontrolní rada zobecňuje a následně prezentuje Komoře, přičemž je v tomto ohledu oprávněna předkládat jednotlivým orgánům Komory svá doporučení.¹¹⁶

Kontrolní rada je složena ze 70 členů volených Sněmem. Ze svých řad pak volí a odvolává tajnou volbou svého předsedu a v počtu od dvou do čtyř i místopředsedy.¹¹⁷ Délka funkčního období předsedy a místopředsedů Kontrolní rady se stanoví ad hoc podobně jako v případě Představenstva. Současným předsedou Kontrolní rady je JUDr. Jan Mikš, místopředsedy pak jsou JUDr. Irena Schejbalová, JUDr. Petr Poledne, Ph.D., JUDr. Erik Orlet a Mgr. Lukáš Trojan.¹¹⁸ Předseda Kontrolní rady stojí v čele Kontrolní rady a jako její jediný člen je oprávněn vystupovat v kárném řízení jako kárný žalobce. V případě, že tak Kontrolní rada dospěje v konkrétním případě k závěru, že člen Komory se dopustil kárného provinění, je to právě předseda Kontrolní rady, který je aktivně legitimován podat na takového člena Komory kárnou žalobu. Úlohou místopředsedů Kontrolní rady je pak zastupovat předsedu Kontrolní rady způsobem určeným Kontrolní radou v případě, že předseda nemůže svou funkci vykonávat.¹¹⁹

V rámci své činnosti rozhoduje Kontrolní rada usnesením na schůzi členů. Jednání schůze se dle *organizačního řádu* řídí obdobnými pravidly jako schůze Představenstva, přičemž Kontrolní rada je stejně jako Představenstvo oprávněna přijímat rozhodnutí i mimo schůzi, tzv. *per rollam*. Kontrolní rada přijímá většinu svých usnesení prostou většinou hlasů členů přítomných na schůzi. Výjimku tvoří usnesení, kterým se schvaluje žádost Představenstvu ke svolání Sněmu, jež musí být přijato kvalifikovanou většinou dvou třetin hlasů členů Kontrolní rady přítomných na schůzi, a také usnesení o pozastavení potvrzeného rozhodnutí Představenstva spojené s žádostí o svolání Sněmu, které pro své přijetí vyžaduje kvalifikovanou většinu dvou třetin hlasů všech členů Kontrolní rady. Pro úplnost pak obdobně jako ostatní orgány Komory i Kontrolní rada vyhotovuje a schvaluje zprávu o své činnosti obsahující i zprávu

---

¹¹⁶ Čl. 16 organizačního řádu

¹¹⁷ § 46 odst. 2 a 3 zákona o advokacii

¹¹⁸ Informace o předsedovi a místopředsedech kontrolní rady České advokátní komory na webové stránce České advokátní komory. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=207>

¹¹⁹ Čl. 15 a Čl. 18 odst. 2 organizačního řádu

o činnosti předsedy Kontrolní rady v roli kárného žalobce a tyto povinně předkládá Sněmu.¹²⁰

2.1.4.1. Pravomoci Kontrolní rady

Jak již bylo zmíněno, kontrolní pravomoci, kterými Kontrolní rada disponuje, můžeme rozdělit na pravomoci směřující vně Komory vůči členům Komory a na pravomoci směřující dovnitř Komory vůči orgánům Komory a zaměstnancům Komory. V případě kontrolních pravomocí vně Komory je úkolem Kontrolní rady dohled nad dodržováním zákonných a stavovských předpisů v souvislosti s výkonem advokacie, resp. právní praxe. Kontrolní rada vystupuje jako jediný orgán Komory, který bdí nad dodržováním povinností advokátů, evropských advokátů a advokátních koncipientů při výkonu jejich činnosti. Tyto povinnosti pramení ze všech zákonných a stavovských předpisů týkajících se advokacie, zejména však ale ze *zákona o advokacii* a z *etického kodexu*. Z výsledků své činnosti vyvozuje Kontrolní rada závěry, které se v konkrétních případech mohou dotýkat kárné odpovědnosti členů Komory. Kontrolní rada v praxi realizuje předmětnou pravomoc na základě prověřování, které provádí jednak kontinuálně ex offo v rámci své činnosti, jednak na základě podnětů v podobě stížností obdržných na jednotlivé členy Komory. Generální pravomocí k prověřování pochybení členů Komory je pověřen předseda Kontrolní rady. Ten však tuto pravomoc pravidelně deleguje na jednotlivé členy Kontrolní rady, kteří pak v konkrétních případech disponují stejnou prověřovací pravomocí. V rámci samotného procesu prověřování Kontrolní rada v konkrétních případech zkoumá existenci skutečností, které by nasvědčovaly, že ve vztahu k jednání prověřovaného člena Komory mohlo dojít ke spáchání kárného provinění. V případě, že skutečnosti zjištěné na základě prověřování, nasvědčují, že konkrétní člen Komory svým jednáním mohl spáchat kárné provinění, Kontrolní rada prostřednictvím předsedy podá na takového člena kárnou žalobu a zajistí pro ni příslušné podklady.^{121 122}

Mimo výše uvedené kontrolní pravomoci je pak nutné ještě zmínit speciální dohled Kontrolní rady vůči advokátům a evropským advokátům za účelem odhalování a potírání legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu *dle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů*. V rámci této pravomoci

---

¹²⁰ Čl. 16 odst. 2 a Čl. 17 organizačního řádu

¹²¹ § 46 odst. 4 zákona o advokacii

¹²² SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 366

Kontrolní rada dohlíží nad dodržováním povinností advokátů a evropských advokátů při správě majetku klientů vyplývající jednak *ze zákona č. 253/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů*, a jednak z přijatých stavovských předpisů Komory.¹²³ Předmětem dohledu Kontrolní rady je zejména dodržování identifikačních, informačních a oznamovacích povinností advokátů a evropských advokátů ve vztahu ke správě majetku klientů. Kontrolní rada v souvislosti s výkonem těchto pravomocí spolupracuje se speciálně pověřeným státním úřadem, kterým je v současné době Finanční analytický úřad. V rámci této spolupráce je Kontrolní rada v konkrétních případech povinna na základě podnětu Finančního analytického úřadu provést kontrolu dodržování povinností při správě majetku klienta jednotlivým advokátem či evropským advokátem a o výsledku této kontroly jej informovat. Kontrolní rada rovněž kooperativně přijímá a prověřuje oznámení advokátů a evropských advokátů ohledně tzv. *podezřelých obchodů* a v odůvodněných případech tyto dále postupuje Finančnímu analytickému úřadu.^{124 125 126}

Pokud jde o kontrolu dovnitř Komory, disponuje Kontrolní rada vůči ostatním orgánům Komory a zaměstnancům Komory obdobnými pravomocemi jako v případě kontroly členů Komory. Kontrolní rada takto dohlíží nad dodržováním zákonných a stavovských předpisů orgány Komory a zaměstnanci Komory v souvislosti s výkonem jejich činnosti v Komoře. Obecnou kontrolní pravomoc dovnitř Komory pak navíc doplňuje významné oprávnění Kontrolní rady pozastavovat dle § 46 odst. 6 *zákona o advokacii* výkon některých rozhodnutí či opatření ve vztahu k Představenstvu. Konkrétně je Kontrolní rada oprávněna pozastavit všechna rozhodnutí a opatření Představenstva včetně přijatých stavovských předpisů vyjma rozhodnutí, která Představenstvo přijímá dle § 55 *zákona o advokacii* ve správním řízení. Kontrolní rada může v konkrétních případech o pozastavení výkonu rozhodnutí či opatření Představenstva rozhodnout za předpokladu, že v rámci dohledu nad činností

---

¹²³ Konkrétně usnesení představenstva Komory č. 2/2008 Věstníku, kterým se stanoví podrobnosti o povinnostech advokátů a postupu kontrolní rady České advokátní komory ve vztahu k zákonu o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a usnesení představenstva Komory č. 7/2004 Věstníku, o provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta advokátem, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁴ § 46 odst. 5 *zákona o advokacii*

¹²⁵ Čl. 2, 7 a 9 usnesení představenstva Komory č. 2/2008 Věstníku, kterým se stanoví podrobnosti o povinnostech advokátů a postupu kontrolní rady České advokátní komory ve vztahu k zákonu o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

¹²⁶ Čl. 2a, 2b a 2c usnesení představenstva Komory č. 7/2004 Věstníku, o provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta advokátem, ve znění pozdějších předpisů

Představenstva dojde k závěru, že rozhodnutí či opatření přijaté Představenstvem je v rozporu s některým z právních předpisů týkajících se advokacie či v rozporu s usnesením Sněmu. Představenstvo je oprávněno se proti takovému rozhodnutí Kontrolní rady bránit tak, že svoje rozhodnutí či opatření potvrdí nejméně dvoutřetinovou většinou hlasů všech svých členů. V pravomoci Kontrolní rady je však pozastavit i výkon takto potvrzeného rozhodnutí či opatření Představenstva. Avšak pokud tak učiní, je současně s tímto rozhodnutím povinna požádat Představenstvo o svolání mimořádného Sněmu, který definitivně rozhodne o případné změně či zrušení pozastaveného rozhodnutí či opatření.¹²⁷

2.1.5. Kárná komise Komory

Kárná Komise Komory (dále jen „*Kárná komise*“) je kolektivním orgánem Komory s výlučnou pravomocí na základě podané kárné žaloby rozhodovat v kárném řízení o tom, zda se kárně obviněná osoba, advokát či advokátní koncipient, dopustila či nedopustila kárného provinění, tj. „*závažně nebo opětovně zaviněně porušila povinnosti stanovené advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi zákonem nebo zvláštním zákonem nebo stavovským předpisem*“¹²⁸ a případně mu jako trest uložila některé z kárných opatření. Činnost Kárné komise tak plynule navazuje na činnost Kontrolní rady a rovněž i Ministerstva spravedlnosti České republiky ve věci dohledu nad dodržováním povinností při výkonu advokacie, resp. výkonu právní praxe. Kárná komise čítá 83 členů volených Sněmem. Stejně jako v případě ostatních kolektivních orgánů Komory, i Kárná komise volí a odvolává ze svých členů tajnou volbou předsedu a v počtu od dvou do čtyř i místopředsedy Kárné komise na ad hoc stanovené funkční období.¹²⁹ Současným předsedou Kárné komise je JUDr. Petr Čáp, místopředsedy pak JUDr. Tomáš Herblich a JUDr. Jan Skřípský, Ph.D.¹³⁰

Kárná komise svou rozhodovací pravomoc v kárném řízení vykonává prostřednictvím tříčlenných kárných senátů, které ad hoc ustanovuje pro jednotlivé kárné věci ze své pravomoci předseda Kárné komise. V pravomoci předsedy Kárného senátu je rovněž ustanovovat kárné senáty povolané k projednání návrhů na obnovu

---

¹²⁷ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 367

¹²⁸ § 32 odst. 2 zákona o advokacii

¹²⁹ § 47 odst. 2 a 3 zákona o advokacii

¹³⁰ Informace o předsedovi a místopředsedech kárné komise České advokátní komory na webové stránce České advokátní komory. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=211>

kárného řízení. V případě, že předseda Kárné komise nemůže svou funkci vykonávat, zastupují ho v těchto pravomocech místopředsedové.¹³¹ Předseda Kárné komise je při ustanovování kárných senátů povinen za účelem předcházení možné podjatosti členů kárného senátu vůči kárně obviněnému zohlednit tzv. *územní princip* a členy jednotlivých kárných komisí vybírat tak, aby jejich sídlo bylo, pokud možno, vzdálené od sídla osoby kárně obviněného.¹³²

Mimo rozhodovací činnost v kárném řízení Kárná komise o vlastních záležitostech jedná a rozhoduje podobně jako ostatní kolektivní orgány Komory, tj. hlasováním na plenárních zasedáních, která svolává předseda Kárné komise nejméně jedenkrát ročně. Jednání Kárné komise se opět jako u ostatních kolektivních orgánů Komory řídí v souladu s *organizačním řádem* přiměřeně pravidly pro jednání Představenstva, přičemž i Kárná komise je oprávněna přijímat rozhodnutí per rollam. V rámci své činnosti pak Kárná Komise podobně jako Kontrolní rada shromažďuje a zobecňuje poznatky ze své činnosti a následně je oprávněna předkládat v tomto smyslu jednotlivým orgánům Komory svá doporučení. Nakonec rovněž i Kárná komise o své činnosti vyhotovuje zprávu, která zahrnuje zprávu o činnosti kárných senátů, a tyto povinně předkládá Sněmu.¹³³

2.1.6. Odvolací kárná komise Komory

Kárnou komisi jako orgán odpovědný za řešení kárných provinění členů Komory doplňuje Odvolací kárná komise Komory. (dále jen „*Odvolací kárná komise*“). V pravomoci tohoto kolektivního orgánu Komory čítajícího celkem 11 členů volených Sněmem je rozhodování o odvoláních proti rozhodnutí kárného senátu a působí tak v kárném řízení jako jakási druhá instance.¹³⁴ Skutečnost, že do kompetencí Komory je svěřeno i rozhodování o opravných prostředcích v kárném řízení namísto aby tuto pravomoc vykonával stát, má za důsledek posílení nezávislosti stavovské samosprávy.¹³⁵

Odvolací kárné komisi jako samostatnému orgánu Komory dala vznik však až samotná praxe Komory. Její pravomoc byla totiž až do roku 2009 svěřena zvláštnímu tříčlennému senátu složeného z členů Představenstva. Tato úprava se však neukázala

---

¹³¹ § 2, § 4 a § 35 odst. 1 advokátního kárného řádu

¹³² SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 368

¹³³ Čl. 21, 22, 23c a 23b organizačního řádu

¹³⁴ § 5 advokátního kárného řádu

¹³⁵ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 369

jako vhodná, neboť v případě Představenstva nebyla dostatečně zaručena patřičná nezávislost rozhodování zvláštního senátu a agenda odvolání v praxi členy Představenstva nepřiměřeně zahlcovala.¹³⁶

Vzhledem k důležitosti agendy, která je Odvolací kárné komisi svěřena, se od jejích členů oproti ostatním členům orgánů Komory vyžaduje zvláštní způsobilost k výkonu jejich funkce. Členové Odvolací kárné komise tak musí splňovat pro výkon funkce speciální požadavky, jimiž jsou dosažení věku 40 let a předešlá zkušenost s výkonem funkce člena Představenstva, Kontrolní rady, či Kárné komise po dobu nejméně 3 let. Existence těchto požadavků má zaručit, že o odvoláních budou rozhodovat jen ti nejpovolanější, tj. zkušení advokáti disponující delší praxí v nejvyšších orgánech Komory.¹³⁷

V čele Odvolací kárné komise stojí předseda, kterého doplňují 2 místopředsedové. Předsedu a místopředsedy volí Odvolací kárná komise ze svých členů tajnou volbou na ad hoc stanovené funkční období. Současným předsedou Odvolací kárné komise je JUDr. Bohuslav Sedlatý, místopředsedy pak jsou JUDr. Jiří Hartmann a JUDr. František Vavroch.¹³⁸ Úkolem předsedy Odvolací kárné komise je především ustanovovat odvolací kárné senáty. Místopředsedové Odvolací kárné komise jsou pak v této pravomoci oprávněni předsedu zastoupit v případě, že předseda nemůže svou funkci vykonávat.^{139 140}

Rozhodování o odvoláních proti rozhodnutí kárných senátů v kárném řízení tvoří většinou náplň činnosti Odvolací kárné komise. Odvolací kárná komise rozhoduje o odvoláních v tříčlenných odvolacích kárných senátech, které jsou ustavovány ad hoc vždy pro jednotlivá odvolání.^{141 142} Pokud jde o ostatní činnost Odvolací kárné komise, tato se velmi podobá činnosti Kárné komise. I Odvolací kárná komise shromažďuje a zobecňuje poznatky ze své činnosti a následně předkládá jednotlivým orgánům Komory svá doporučení. Avšak oproti Kárné komisi je Odvolací kárná komise za účelem sjednocování rozhodování v kárném řízení navíc oprávněna na žádost

---

¹³⁶ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 369-370

¹³⁷ § 47a odst. 3 zákona o advokacii

¹³⁸ Informace o předsedovi a místopředsedech odvolací kárné komise České advokátní komory na webových stránkách České advokátní komory. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=9037>

¹³⁹ § 35 odst. 1 a 2 a 47a odst. 4 zákona o advokacii

¹⁴⁰ Čl. 23a organizačního řádu

¹⁴¹ § 35 odst. 2 zákona o advokacii

¹⁴² § 5 odst. 1 a 2 advokátního kárného řádu

Kontrolní rady, Představenstva, Kárné komise či předsedy Odvolací kárné komise přijímat stanoviska k výkladu právního nebo stavovského předpisu.¹⁴³

Mimo rozhodovací činnost odvolacích kárných senátů rozhoduje Odvolací kárná komise o ostatních svých záležitostech na plenárních zasedáních, ke kterým se schází nejméně jedenkrát ročně, na svolání předsedy Odvolací kárné komise. Jednání Odvolací kárné komise se rovněž jako u jiných orgánů Komory řídí v souladu s *organizačním řádem* subsidiárně pravidly pro jednání Představenstva včetně možnosti rozhodovat mimo plenární zasedání. Nakonec obdobně jako ostatní orgány Komory i Odvolací kárná komise vyhotovuje a schvaluje zprávu o své činnosti a dále zprávu o činnosti odvolacích kárných senátů, které předkládá Sněmu.¹⁴⁴

2.1.7. Zkušební komise Komory

Posledním orgánem Komory je zkušební komise pro advokátní zkoušky, zkoušky způsobilosti a uznávací zkoušky (dále jen „*Zkušební komise*“). Zkušební komise je kolektivním orgánem vybraných právních odborníků, zodpovědným za provádění advokátních zkoušek, zkoušek způsobilosti a uznávacích zkoušek uchazečů o zápis do seznamu advokátů a evropských advokátů, které prověřují odbornou způsobilost těchto osob za příslušných podmínek¹⁴⁵ vykonávat advokacii na území České republiky.^{146 147}

Zkušební komise se v současné době skládá z celkem 137 členů – právních odborníků z oborů ústavního a správního práva, trestního práva, občanského, rodinného a pracovního práva, obchodního práva a oboru předpisů upravující poskytování právních služeb, kteří se dále rozdělují na členy Zkušební komise pro advokátní zkoušky a zkoušky způsobilosti a členy Zkušební komise pro uznávací zkoušky.¹⁴⁸ Na rozdíl od ostatních orgánů Komory členy Zkušební komise nevolí Sněm, ale jmenuje je ministr spravedlnosti, a to nejméně jednu třetinu členů na návrh Představenstva a nejméně jednu třetinu členů na návrh Nejvyššího soudu České republiky. Toto specifikum je jedním z mála případů, kdy státní moc zasahuje do samosprávné nezávislosti Komory a jediným případem, kdy zasahuje přímo do složení orgánu

---

¹⁴³ Čl. 23b organizačního řádu

¹⁴⁴ Čl. 23c organizačního řádu

¹⁴⁵ Tyto podmínky se ve vztahu k osobám advokátů a evropským advokátům dle zákona o advokacii liší.

¹⁴⁶ § 54 zákona o advokacii

¹⁴⁷ Čl. 25 odst. 1 organizačního řádu

¹⁴⁸ Seznam členů zkušební komise České advokátní komory na webové stránce České advokátní komory. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=201>

Komory. Účelem tohoto zásahu ze strany státu má být především přispět k zajištění náležité odborné úrovně členů Zkušební komise a také jakási kontrola nad dodržováním nestranné a spravedlivé zkušební činnosti s cílem zachovat otevřenost Komory pro nové uchazeče, kteří prokáží náležitou odbornou způsobilost. Důležitou zvláštností pak rovněž je, že podmínkou členství ve Zkušební komisi není členství v Komoře, tj. člen nemusí být advokátem. Z logiky věci však člen má být odborníkem v právním oboru a lze proto říci, že musí být náležitě právně vzdělaný, i když *ze zákona o advokacii* ani jiných právních předpisů toto bezprostředně nevyplývá.¹⁴⁹

Zkušební komise vykonává svoji pravomoc v ad hoc ustanovených zkušebních senátech, a to v případě advokátních zkoušek a zkoušek způsobilosti v pětičlenných senátech a v případě uznávacích zkoušek v tříčlenných senátech.¹⁵⁰ V čele Zkušební komise stojí její předseda, v jehož pravomoci je zejména ustanovovat jednotlivé zkušební senáty. Předsedu Zkušební komise doplňují 2 místopředsedové, kteří jej zastupují v případě, že svoji funkci nemůže vykonávat. Předseda a místopředsedové jsou obdobně jako u jiných kolektivních orgánů Komory voleni a odvoláváni členy Zkušební komise, jejich funkční období je však oproti ostatním kolektivním orgánům Komory pevně stanoveno na 4 roky. Předsedou nebo místopředsedou může být zvolen jen advokát. Současným předsedou Zkušební Komise je JUDr. Jan Luhan, místopředsedy pak jsou JUDr. Marcela Marešová, Ph.D., MBA, a JUDr. Karel Brückler.^{151 152}

Mimo činnost týkající se zkoušek dle § 7 *zákona o advokacii*, rozhoduje Zkušební komise ohledně ostatních záležitostí v rámci plenárních zasedání, která svolává předseda Zkušební komise nejméně jednou za rok. Obdobně jako obě kárné komise Komory i Zkušební komise zobecňuje poznatky ze své zkušební činnosti a je v tomto směru oprávněna předkládat ostatním orgánům Komory svá doporučení. Rovněž i Zkušební komise schvaluje zprávu o své činnosti, jejíž součástí je i zpráva o činnosti senátů při zkouškách.¹⁵³

---

¹⁴⁹ § 52 odst. 2 zákona o advokacii

¹⁵⁰ § 3, § 11c a § 13 odst. 1 advokátního zkušebního řádu

¹⁵¹ Čl. 24 organizačního řádu

¹⁵² Informace o předsedovi a místopředsedech zkušební komise České advokátní komory na webové stránce České advokátní komory. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=9038>

¹⁵³ Čl. 25 odst. 2 organizačního řádu

3. Činnost Komory

Pokud jsme v první kapitole týkající se postavení Komory popsali předmět veřejné správy svěřený Komoře jako „*institucionalizovaný dohled nad profesně, eticky a právně nezávadným výkonem advokacie dosahujícím řádných kvalit*“, vymezili jsme tak i oblast její hlavní činnosti. Hlavním úkolem Komory totiž má být především dohlížet nad výkonem advokacie členů Komory tak, aby advokátní profese byla profesí kvalitní a čestnou zachovávající důstojnost a dobré jméno advokátního stavu. Komora by však na advokáty a advokátní koncipienty měla působit nejen jako autorita, která dohlíží nad řádným plněním jejich povinností, ale také jako partner a učitel, který hájí zájmy členů Komory a pomáhá jim připravovat se a zdokonalovat se v tomto náročném a prestižním povolání. V rámci této kapitoly se proto zaměříme na činnost Komory ve věcech kárných, prostřednictvím které Komora dohlíží nad plněním povinností členů Komory a trestá jejich kárná provinění, a také na vzdělávací činnost Komory, jež je mimo jiné jedním ze základů pro přípravu advokátních koncipientů na povolání advokáta a příležitostí pro advokáty, jak zdokonalit své právní schopnosti a dovednosti při výkonu svého povolání.

Pro úplnost je nutno zmínit, že Komora vykonává dle *zákona o advokacii* a stavovských předpisů i celou řadu dalších činností mimo výše uvedených. Jako příklad je možno uvést třeba matriční činnost, tj. správu seznamů advokátů, evropských advokátů a advokátních koncipientů dle příslušných ustanovení *zákona o advokacii*, určování advokátů dle § 18 odst. 2 *zákona o advokacii*, bezplatné právní poradenství a mnohé další.

3.1. Činnost Komory v kárných věcech

Řízení ve věcech kárných představují významnou oblast činnosti Komory, prostřednictvím kterých Komora závazně posuzuje a sankcionuje tzv. *kárná provinění* kárně obviněných advokátů a advokátních koncipientů, a chrání tak oprávněné zájmy Komory a členů Komory nad řádným a nezávadným výkonem advokacie, resp. právní praxe. Kárné provinění je dle § 32 odst. 2 *zákona o advokacii* definováno jako: „*závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi tímto nebo zvláštním zákonem nebo stavovským předpisem.*“ Kárná provinění řadíme v systematice správního práva mezi tzv. *správní disciplinární delikty*. Jedná se o zvláštní skupinu deliktů, pro které je typické, že se vztahují pouze

pro určitou skupinu speciálních subjektů a zpravidla nejsou formálně definované a neobsahují konkrétně vypočtené skutkové podstaty, nýbrž deliktní odpovědnost konstruuji na základě porušení konkrétních povinností vyplývajících z právních, stavovských, případně služebních předpisů. Kárná odpovědnost za kárná provinění dle § 38 odst. 2 zákona o advokacii se tak vztahuje pouze na advokáty a advokátní koncipienty, přičemž tato odpovědnost je konstruována tzv. *neurčitou hypotézou* vztahující se na okruh formálně nedefinovaných případů porušení povinností obsažených v *zákonu o advokacii*, zvláštních zákonech a stavovských předpisech Komory.¹⁵⁴

Ve věcech kárných rozlišujeme celkem 3 samostatné druhy řízení, a to *kárné řízení*, *odvolací kárné řízení* a *obnovu kárného řízení*. Pravomoc rozhodovat v kárném řízení o tom, zda se advokát nebo advokátní koncipient dopustil kárného provinění, a o uložení kárného opatření přísluší 3člennému kárnému senátu složenému z členů Kárné komise. Pravomoc rozhodovat o odvolání proti rozhodnutí senátu Kárné komise přísluší 3člennému odvolacímu kárnému senátu složenému z členů Odvolací kárné komise, a nakonec pravomoc rozhodovat o povolení obnovy kárného řízení přísluší zvlášť ustanovenému 3člennému kárnému senátu složenému z členů Kárné komise.¹⁵⁵

Úprava samotného kárného řízení je obsahem *hlavy čtvrté zákona o advokacii*, a především pak *advokátního kárného řádu*. Přestože je kárné řízení svou povahou disciplinární řízení *sui generis*, procesněprávně se velmi podobá trestnímu řízení dle *zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „*trestní řád*“), kdy úprava § 35e odst. 2 *zákona o advokacii* dokonce zakládá v případě kárného řízení subsidiaritu *trestního řádu* vůči *zákonu o advokacii* a *advokátnímu kárnému řádu*. Je patrné, že obě řízení jsou ovládána podobnými procesními zásadami, sdílejí podobnou strukturu a disponují totožnými či podobnými instituty. Jako příklad podobností můžeme uvést zásadu práva obhajoby kárné obviněného dle § 33 odst. 5 *zákona o advokacii*, jejímž předobrazem je zásada práva obhajoby obviněného dle § 33 odst. 1 *trestního řádu*, nebo instituty obhájce a opatrovníka ve smyslu § 33 odst. 4 *zákona o advokacii* a totožné instituty ve smyslu § 34 a 35 *trestního řádu*. Úprava kárného řízení se ale oproti úpravě trestního řízení liší zejména zvláštní úpravou dokazování v kárném řízení, neboť kárnému senátu nejsou vlastní mocenské pravomoci týkající se zajišťování věcí a osob pro účely kárného řízení. *Zákon o advokacii* tuto

---

¹⁵⁴ SVEJKOVSKÝ, 2012, op. cit., s. 231

¹⁵⁵ § 33, 35 a 35c zákona o advokacii

skutečnost vyjadřuje v § 33 odst. 6, který stanoví: „V kárném řízení lze vyslýchat svědky, znalce nebo účastníky, jen když se dobrovolně dostaví a poskytnou výpověď. Také jiné důkazy lze provádět jen tehdy, jsou-li dobrovolně poskytnuty. Důkazy, které nelze takto provést, provede na dožádání Komory a na její náklady soud; soud je povinen dožádání vyhovět, nejde-li o provedení důkazu podle zákona nepřípustného. Soud přitom učiní veškerá rozhodnutí, která jsou k provedení dožádáním požadovaného důkazu potřebná.“ Je tak zřejmé, že kárný senát sám nedisponuje specifickými zajišťovacími instituty známými z trestního práva procesního, jakými jsou například předvolání a předvedení svědků ve smyslu § 98 trestního řádu nebo zajištění věci pro důkazní účely dle § 79 trestního řádu. Pokud tak kárný senát považuje za nutné opatřit pro své rozhodnutí některé důkazy, opatřuje je výlučně prostřednictvím místně příslušného okresního soudu na základě dožádání.

V případě, že kárný senát dospěje v rámci kárného řízení k závěru, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění, může kárný senát kárně obviněnému – advokátovi uložit jako trest některé z těchto kárných opatření taxativně vypočtených v § 32 odst. 3 zákona o advokacii:

- napomenutí;
- veřejné napomenutí;
- pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem;
- dočasný zákaz výkonu advokacie uložený na dobu od šesti měsíců do 3 let;
- vyškrtnutí ze seznamu advokátů;
- odnětí knihy o prohlášeních o pravosti podpisu na dobu od 6 měsíců do 3 let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při činění prohlášení o pravosti podpisu nebo;
- dočasný zákaz výkonu činnosti podle § 56a zákona o advokacii uložený na dobu od 6 měsíců do 3 let, pokud se advokát dopustil kárného provinění při výkonu této činnosti.

a kárně obviněnému – advokátnímu koncipientovi některé z těchto kárných opatření taxativně vypočtených v § 32 odst. 4 zákona o advokacii:

- napomenutí;
- veřejné napomenutí;

- pokutu až do výše dvacetinásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem nebo;
- vyškrtnutí ze seznamu advokátních koncipientů.

Kárný senát však kárné opatření v případě kárných provinění neukládá obligatorně vždy a je oprávněn za zákonem stanovených podmínek od uložení kárného opatření i upustit. Dle § 32 odst. 5 zákona o advokacii tak kárný senát může učinit za předpokladu, že se kárně obviněný dopustil méně závažného porušení povinností a zároveň samotné projednání kárného provinění je možno považovat za postačující, či v případech, kdy kárně obviněný uzavřel s poškozeným písemnou dohodu dokládající odstranění následků porušení povinností kárně obviněným a zároveň pokud lze rozhodnutí o upuštění od uložení kárného opatření považovat vzhledem k okolnostem případu za dostačující. Při rozhodování, zda upustit od uložení kárného opatření, kárný senát dle § 24 odst. 2 advokátního kárného řádu přihlédně zejména k povaze skutku a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k osobě kárně obviněného a míře jeho zavinění, jakož i k jeho osobním poměrům.

3.1.1. Kárné řízení

Samotné kárné řízení se zahajuje okamžikem, kdy je předsedovi Kárné komise doručena kárná žaloba. Kárná žaloba povinně obsahuje dle § 7 odst. 2 advokátního kárného řádu vedle obecných náležitostí zejména popis skutku, v němž je spatřováno kárné provinění, odůvodnění a také návrh na provedení důkazů v kárném řízení. Kárný žalobce (předseda Kontrolní rady nebo ministr spravedlnosti) je povinen kárnou žalobu podat do 6 měsíců ode dne, kdy se o konkrétním kárném provinění dozvěděl, nejpozději však do 2 let ode dne, kdy k tomuto kárnému provinění došlo.¹⁵⁶ Předseda následně bez odkladu po zahájení kárného řízení ustanoví dle § 33 odst. 1 zákona o advokacii kárný senát a jmenuje jeho předsedu. Pokud jde o členy kárného senátu, jsou z projednávání a rozhodování v kárné věci vyloučeni ti členové, u nichž lze mít důvodnou pochybnost o jejich nepodjatosti pro poměr k projednávané věci, k účastníkům kárného řízení nebo k jejich zástupcům. Námitku podjatosti ohledně členů kárného senátu může ve stanovené lhůtě uplatnit kterýkoli z účastníků kárného řízení

---

¹⁵⁶ § 33 odst. 2 zákona o advokacii

a samotní členové kárného senátu mají povinnost informovat předsedu Kárné komise o takových skutečnostech, pro které by mohly být z kárného senátu vyloučeni.¹⁵⁷

V případě, že kárný senát kárné řízení nezastaví nebo nepřeruší z důvodů dle § 11 a 12 *advokátního kárného řádu*, nařídí předseda senátu k projednání kárné věci jednání, přičemž předvolá účastníky kárného řízení, jejich zástupce a ostatní osoby, jejichž přítomnosti je třeba, a připraví jednání tak, aby ve věci bylo možno rozhodnout zpravidla při jediném jednání. K odročení jednání kárného senátu tak zpravidla nedochází, výjimkou jsou jen případy dle § 16 *odst. 3 advokátního kárného řádu*. Jednání kárného senátu probíhá za stálé přítomnosti všech členů kárného senátu a je neveřejné. Při prvním jednání ve věci přítom nelze jednat v nepřítomnosti kárného žalobce, jednat v nepřítomnosti kárně obviněného je však v zásadě možné. Jednání kárného senátu zahajuje jeho předseda, poté kárný žalobce přečte kárnou žalobu. Následně předseda kárného senátu vyzve kárně obviněného k vyjádření ke kárné žalobě, případně přečte jeho písemné vyjádření, pokud se jedná v jeho nepřítomnosti. Poté kárný senát provede dokazování za zvláštních podmínek § 33 *odst. 6 zákona o advokacii*, o kterých jsme hovořili výše. Po dokazování následuje prostor pro závěrečné řeči v pořadí kárný žalobce, zástupce kárně obviněného, a nakonec sám kárně obviněný. Se závěrem jednání se kárný senát zpravidla bezprostředně odebere k poradě a hlasování. Rozhodnutí ve věci vyhlašuje předseda kárného senátu bezprostředně po skončení porady.¹⁵⁸

Kárný senát přijímá rozhodnutí v kárné věci hlasováním. Pokud kárný senát nepřistoupí k zastavení nebo přerušení kárného řízení z důvodů dle § 12 *odst. 2 advokátního kárného řádu*, kárně obviněného buď kárné žaloby zproští nebo vysloví, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění a uloží mu kárné opatření, případně od uložení kárného opatření upustí. Kárný senát kárně obviněného kárné žaloby zproští, pokud nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byla kárná žaloba podána, nebylo prokázáno, že skutek, pro nějž byla kárná žaloba podána, spáchal kárně obviněný nebo skutek, pro nějž byla kárná žaloba podána, není kárným proviněním. Naopak kárný senát vysloví, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění v případě, že bylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byla podána kárná žaloba, tento skutek je kárným proviněním a spáchal jej kárně obviněný. Proti rozhodnutí kárného senátu, kterým

---

¹⁵⁷ § 7-10 *advokátního kárného řádu*

¹⁵⁸ § 13-21 *advokátního kárného řádu*

se řízení v kárné věci končí, může účastník řízení podat ve lhůtě 15 dnů od doručení písemného vyhotovení odvolání, které má suspenzivní a devolutivní účinky.¹⁵⁹

3.1.1.1. Kárný příkaz

Kárný senát může také dle § 34a zákona o advokacii rozhodnout v kárné věci bez nařízení jednání kárným příkazem. Kárný příkaz je rozhodnutí obdobné trestnímu příkazu dle § 314e a násl. trestního řádu, kterým se vždy vyslovuje, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění a ke kterému může kárný senát přistoupit ve skutkově jednoduchých věcech, pokud je skutkový stav spolehlivě zjištěn doposud opatřenými důkazy. Kárným příkazem však lze s ohledem na jeho povahu uložit jen kárné opatření napomenutí nebo kárné opatření pokuty do výše desetinásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem v případě advokáta a do výše dvojnásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem v případě advokátního koncipienta, případně od uložení kárného opatření upustit. Proti kárnému příkazu mohou kárně obviněný, kárný žalobce, zástupce kárně obviněného nebo opatrovník podat ve lhůtě 15 dnů od doručení písemného vyhotovení odpor, který má za následek zrušení kárného příkazu, přičemž následně předseda kárného senátu přistoupí k nařízení jednání k projednání věci.¹⁶⁰

3.1.2. Odvolací kárné řízení

Odvolací kárné řízení představuje druhou instanci v kárném řízení, ve kterém na základě řádně a včas podaného opravného prostředku – odvolání odvolací kárný senát přezkoumává rozhodnutí kárného senátu v první instanci. Odvolání podává účastník řízení předsedovi Kárné komise, který jej poté bez odkladu předloží společně s kárným spisem předsedovi Odvolací kárné komise a zašle jeho kopii ostatním účastníkům řízení s výzvou k vyjádření, které se následně předkládají předsedovi Odvolací kárné komise. Pro jednání v odvolacím kárném řízení se přiměřeně použijí ustanovení pro kárné řízení v prvním stupni s tím, že jednání ve věci předseda odvolacího kárného senátu zpravidla nenařizuje, výjimkou jsou však případy, kdy je to k řádnému posouzení věci nezbytné.¹⁶¹

---

¹⁵⁹ § 22-25 advokátního kárného řádu

¹⁶⁰ § 34a – 34e zákona o advokacii

¹⁶¹ § 26 a 27 advokátního kárného řádu

V rámci přezkumu napadeného kárného rozhodnutí odvolací kárný senát zkoumá výrok napadeného kárného rozhodnutí včetně správnosti kárného řízení, které tomuto rozhodnutí předcházelo, přičemž přihlíží i k vadám, které nejsou odvoláním vytýkány za předpokladu, že mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.¹⁶² Odvolací kárný senát přijímá rozhodnutí v odvolacím kárném řízení hlasováním po poradě odvolacího kárného senátu. Odvolací kárný senát může v odvolacím kárném řízení rozhodnout tak, že dle § 32 *advokátního kárného řádu* odvolání zamítne a kárné rozhodnutí potvrdí, zruší napadené kárné rozhodnutí a kárné řízení zastaví dle § 29 *odst. 1 advokátního kárného řádu*, zruší napadené kárné rozhodnutí a ve věci rozhodne sám dle § 30 *advokátního kárného řádu* nebo dle § 31 *advokátního kárného řádu* zruší napadené kárné rozhodnutí a věc vrátí kárnému senátu k novému projednání a rozhodnutí. V případě, že odvolací kárný senát zruší kárné rozhodnutí dle § 31 *advokátního kárného řádu*, je kárný senát v novém řízení vázán právním názorem odvolacího kárného senátu. V novém kárném řízení pak zároveň dle § 33 *odst. 2 advokátního kárného řádu* platí vůči kárně obviněnému zásada zákazu *reformatio in peius*.

3.1.3. Obnova kárného řízení

Obnovu kárného řízení je oprávněn zahájit účastník kárného řízení návrhem na povolení obnovy kárného řízení v případě, že vyjdou najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které bez zavinění účastníka nemohly být v kárném řízení uplatněny, a které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy, známými již dříve, vést k příznivějšímu rozhodnutí pro kárně obviněného. Návrh na povolení obnovy kárného řízení je oprávněn podat účastník kárného řízení ve lhůtě 6 měsíců ode dne, kdy se tento účastník řízení dozvěděl o důvodu pro obnovu řízení nebo ode dne, kdy jej mohl uplatnit. Obnovu řízení přitom nelze povolit v případě, že bylo pravomocným rozhodnutím kárné řízení zastaveno. Návrh na povolení obnovy kárného řízení se podává předsedovi Kárné komise, který jej zašle dalším účastníkům původního kárného řízení a ustanoví k tomuto účelu ad hoc kárný senát. Jednání ve věci nemusí být nařízeno. V případě, že kárný senát povolí pravomocným rozhodnutím obnovu řízení, všechna doposud v kárném řízení vydaná rozhodnutí se zrušují a kárný senát, který obnovu kárného řízení povolil, věc znovu od počátku projedná. Kárný senát

---

¹⁶² § 28 *advokátního kárného řádu*

je pak v obnoveném kárném řízení povinen přihlédnout, ke všemu, co vyšlo najevo jak v původním kárném řízení, tak i v řízení o návrhu na povolení obnovy kárného řízení. V kárném řízení obnoveném na návrh kárně obviněného pak platí dle § 37 *odst. 2 advokátního kárného řádu* zásada *zákazu reformatio in peius*.^{163 164}

3.2. Vzdělávací činnost Komory

Povolání advokáta je jedno z nejvíce náročných právnických povolání, a proto je nutné uchazeče na tuto kariéru řádně připravit. Vystudovaný právník totiž, přestože již disponuje formálním právnickým vzděláním, je vstupem do Komory jako advokátní koncipient teprve na začátku velmi náročné cesty, kterou bez řádné výchovy a vzdělávání nelze zvládnout. Je proto důležitou úlohou Komory napomáhat vzdělávání svých členů, a to nejen advokátních koncipientů, ale i samotných advokátů.

Výchovnou a vzdělávací činnost Komory dělíme do dvou rovin podle toho, zda se týká advokátů nebo advokátních koncipientů. Samotné zajišťování vzdělávání a výchovy přísluší dle *zákona o advokacii* Představenstvu. V praxi tuto agendu za dohledu Představenstva spravuje Kancelář, a to konkrétně její *Odbor výchovy a vzdělávání* za koordinace výkonného ředitele Kanceláře. Konkrétní náplní činnosti odboru výchovy a vzdělávání je organizace vzdělávání advokátů a advokátních koncipientů včetně organizace výchovných a vzdělávacích akcí pořádaných ve spolupráci se zahraničními advokátními komorami a dále pak veškerá faktická organizace týkající se zkušebních senátů, Zkušební komise a zkoušek dle § 7 *odst. 1 zákona o advokacii*.¹⁶⁵ Za pomoci Kanceláře se na vzdělávání a výchově advokátů a advokátních koncipientů podílí také regionální střediska Komory.¹⁶⁶ Většina výchovných a vzdělávacích akcí se však koná především v Praze a v Brně.

Mimo výše uvedené je třeba zároveň zmínit relativně novou vzdělávací činnost Komory v oblasti mediace dle § 49a *zákona o advokacii* v souvislosti s nabytím účinnosti *zákona č. 202/2012 Sb., zákon o mediaci, ve znění pozdějších předpisů*. Komora tak od roku 2012 zajišťuje ve spolupráci s Bruselskou advokátní komorou na základě evropského grantu v mediaci vzdělávání advokátů v oblasti vnitrostátní

---

¹⁶³ § 35c zákona o advokacii

¹⁶⁴ § 34-37 advokátního kárného řádu

¹⁶⁵ Čl. 3 odst. 2 a Čl. 8 kancelářského řádu Komory

¹⁶⁶ Čl. 27 odst. 5 písm. a) organizačního řádu

i mezinárodní mediace, zejména formou mediačních tréninků včetně zkoušek mediátorů pro advokáty.¹⁶⁷

3.2.1. Vzdělávací činnost advokátů

Vzdělávací činnost advokátů zajišťovaná Komorou tvoří oproti vzdělávací činnosti advokátních koncipientů minoritní část agendy. Je to především proto, že primárním úkolem pro Komoru je pomáhat těm, kteří to nejvíce potřebují, tj. připravovat advokátní koncipienty na povolání advokáta. Přesto však Komora pořádá vzdělávací a jiné akce i pro advokáty, přičemž je v některých případech spojuje i s jinými společenskými akcemi.

Komorou pro advokáty pořádá různé vzdělávací akce k aktuálním otázkám advokátní praxe, a to zejména ve formě jednodenních přednášek či seminářů, které jsou často pořádány z podnětu regionálních představitelů Komory. Výjimkou však nejsou ani akce pořádané pro širší právnickou veřejnost. Informace o vzdělávacích a jiných akcích zveřejňuje Komora na svých webových stránkách, případně v *Bulletinu advokacie*. K dalšímu vzdělávání advokátů pak Komora přispívá zejména vydáváním časopisů nebo jiných odborných publikací, vyzdvihnout v tomto ohledu je třeba především *Bulletin advokacie*. Nakonec pro užití advokátům k dalšímu vzdělání slouží i služby knihoven Komory v Praze a Brně.¹⁶⁸

3.2.2. Vzdělávací činnost advokátních koncipientů

Výchova a vzdělávání advokátních koncipientů hrají stěžejní roli ve vzdělávací činnosti Komory. Výchova advokátního koncipienta je definována stavovským předpisem jako: „*proces, v jehož rámci koncipient získává znalosti a zkušenosti potřebné pro složení advokátní zkoušky a pro výkon advokacie*“, přičemž je zaměřena jak „*na znalost právních předpisů, jakož i schopnost jejich použití na konkrétní právní případ, tak i na osvojení si norem upravujících povolání advokáta, především norem etických, tak, jak vyplývají zejména z právních a stavovských předpisů.*“¹⁶⁹ Účelem výchovy a vzdělávání advokátního koncipienta je tak především příprava na advokátní

---

¹⁶⁷ Informace o vzdělávací činnosti České advokátní komory v oblasti mediace na webové stránce České advokátní komory. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=11809>

¹⁶⁸ Čl. 16 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1 /1998 Věstníku, o výchově advokátních koncipientů a dalším vzdělávání advokátů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁹ Čl. 1 odst. 1 usnesení Představenstva České advokátní komory č. 1 /1998 Věstníku

zkoušku a budoucí výkon advokacie. Výchova a vzdělávání advokátních koncipientů je dílem svěřena Komoře a dílem školitelům advokátních koncipientů, tj. advokátům nebo společnostem, u kterých jsou advokátní koncipienti zaměstnáni v pracovním poměru. Výchova a vzdělávání advokátního koncipienta zajišťovaná školitelem probíhá v rámci jeho 3leté právní praxe. Školitel je v rámci tohoto období povinen umožnit advokátnímu koncipientu účelnou právní praxi, a zároveň ho pečlivě vést a dohlížet na něj tak, aby získal znalosti a zkušenosti potřebné ke složení advokátní zkoušky a k výkonu advokacie, a aby si osvojil a dodržoval pravidla profesionální etiky.¹⁷⁰ Naproti tomu advokátní koncipient je v průběhu právní praxe povinen rozšiřovat si své znalosti a osvojovat si zkušenosti potřebné pro výkon advokacie.¹⁷¹ Pokud jde o výchovu a vzdělávání advokátních koncipientů zajišťované Komorou, ty pobíhají v rámci vzdělávacích akcí, které mají trojí charakter a dělí se na *vstupní školení advokátních koncipientů, povinné semináře pro advokátní koncipienty a volitelné semináře pro advokátní koncipienty*.¹⁷² Vzdělávací akce Komory jsou považovány za součást právní praxe advokátního koncipienta a jejich absolvování ve stanoveném rozsahu je jednou z podmínek nutných k připuštění advokátního koncipienta ke složení advokátní zkoušky.¹⁷³ Program a termíny vstupních školení, povinných seminářů a volitelných seminářů Komora povinně zveřejňuje dle stavovského předpisu ve Věstníku. Pro rok 2018 jsou však fakticky ve Věstníku uvedeny jen termíny pro vstupní školení a termíny seminářů Komora uvádí na svých webových stránkách.¹⁷⁴

Důležité je rovněž zmínit, že Komora pouze přispívá k výchově a vzdělávání advokátních koncipientů, jak vyplývá z Čl. 2 předmětného stavovského předpisu, který uvádí: „*Komora přispívá způsoby stanovenými tímto usnesením k dalšímu vzdělávání advokátů.*“ S ohledem na výklad stavovského předpisu tak lze říci, že výchova a vzdělávání advokátního koncipienta leží z větší míry na bedrech samotného školitele advokátního koncipienta, který je z této činnosti i formálně odpovědný.¹⁷⁵ Zda je tento přístup k výchově a vzdělávání advokátních koncipientů správný a efektivní, k tomu se budeme snažit najít odpověď níže.

---

¹⁷⁰ Čl. 15 etického kodexu

¹⁷¹ Čl. 3 odst. 4 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1 /1998 Věstníku

¹⁷² Čl. 8 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1 /1998 Věstníku

¹⁷³ § 38 odst. 3 zákona o advokacii

¹⁷⁴ Věstník České advokátní komory č. 3/2017 ze dne 1. 12. 2017. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23].

Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/vestnik_cak_032017_ad_www_20171130.pdf

¹⁷⁵ Čl. 1 odst. 2 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1 /1998 Věstníku

V první řadě je advokátní koncipient povinen absolvovat v prvním roce výkonu právní praxe vstupní školení. Jeho předmětem je zejména seznámit advokátní koncipienty se základními principy výkonu advokacie a jejich etických pravidel, s právními a stavovskými předpisy týkající se výkonu advokacie a se základními předpisy Evropské unie vztahujícími se k výkonu advokacie.¹⁷⁶ Dle *Rámcového programu seminářů pro advokátní koncipienty v roce 2018* obsaženého ve *Věstníku České advokátní komory č. 2017 ze dne 1. 12. 2017* pořádá Komora v Praze a v Brně celkem 7 vstupních školení v délce 2 seminárních dnů, jejichž náplní je seznámit advokátní koncipienty s advokátním právem, a to konkrétně se *zákonem o advokacii* a stavovskými předpisy, historií advokacie, právy a povinnostmi advokátního koncipienta, pravidly profesní etiky, mlčenlivostí a kárnou odpovědností advokáta a advokátního koncipienta.¹⁷⁷

Následně pokud jde o povinné semináře Komory, je advokátní koncipient povinen absolvovat v každém roce právní praxe nejméně 3 povinné semináře na předem daná témata. V prvním roce právní praxe je advokátní koncipient povinen zúčastnit se v rozsahu jednoho seminárního dne povinných seminářů na tato 3 témata: *poskytování právních služeb v oblasti soukromého práva, obhajoba v trestním řízení a poskytování služeb v oblasti veřejného práva*. V druhém roce právní praxe je advokátní koncipient povinen absolvovat v rozsahu jednoho seminárního dne povinné semináře na tato 3 témata: *poskytování právních služeb v oblasti soukromého práva, poskytování právních služeb v oblasti veřejného práva a organizace a správa advokacie, advokátní etika a advokátní dovednosti*. Nakonec ve třetím roce právní praxe je povinností advokátního koncipienta účastnit se v rozsahu jednoho seminárního dne povinných seminářů na tato 3 témata: *poskytování právních služeb v oblasti soukromého práva, obhajoba v trestním řízení a organizace a správa advokacie, advokátní etika a advokátní dovednosti*.¹⁷⁸ Dle *Rámcového programu seminářů pro advokátní koncipienty v roce 2018* Komora organizuje pro advokátní koncipienty v každém jejich roce právní praxe celkem 6 povinných seminářů na různá témata, přičemž advokátní

---

¹⁷⁶ Čl. 9 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1 /1998 Věstníku

¹⁷⁷ Rámcový program seminářů pro advokátní koncipienty v roce 2018 obsažený ve Věstníku České advokátní komory č. 3/2017 ze dne 1. 12. 2017. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/vestnik_cak_032017_ad_www_20171130.pdf

¹⁷⁸ Čl. 10 usnesení představenstva České advokátní komory č. 1 /1998 Věstníku

koncipienti z této nabídky mohou dle výše uvedených pravidel volit témata, kterých mají zájem se zúčastnit.¹⁷⁹

Naposledy v případě volitelných seminářů (které jsou svým charakterem spíše povinně volitelné) musí advokátní koncipient v rámci 3leté právní praxe absolvovat volitelné semináře v rozsahu nejméně 3 seminárních dnů. Tyto semináře si advokátní koncipient volí dle vlastního výběru zejména s přihlédnutím k jeho budoucí specializaci v oboru. Navíc oproti ostatním povinným vzdělávacím akcím advokátních koncipientů může advokátní koncipient volitelné semináře nahradit vzdělávací akcí pořádanou Komorou pro advokáty, pokud svým zaměřením odpovídá volitelným seminářům.¹⁸⁰ Dle *Rámcového programu seminářů pro advokátní koncipienty v roce 2018* pořádá Komora celkem 14 polodenních volitelných seminářů, které svým zaměřením dle mého názoru nejsou ani zdaleka tak různorodé a specializované, jak ukládá stavovský předpis.¹⁸¹

3.2.3. Co se vzděláním advokátních koncipientů? – Soudobá úprava a návrhy změn

Není tajemstvím, že v posledních několika letech opakovaně vyvstávaly mezi advokáty i širokou právnickou veřejností otázky o budoucnosti advokátních koncipientů v Komoře a o jejich (ne)připravenosti na výkon advokacie. Stále častěji byly slyšet otázky o tom, zda není advokátních koncipientů příliš mnoho¹⁸², zda právníci přicházejí z právnických fakult řádně připraveni na koncipientskou praxi, zda více či méně změnit vzdělávání advokátních koncipientů, zda prodloužit právní praxi advokátních koncipientů nebo třeba zda zpřísnit advokátní zkoušky. Pro příklad můžeme uvést úryvek z rozhovoru s JUDr. Petrem Čápem, bývalým předsedou Kárné komise a nyní jejím místopředsedou, který poskytl dne 19. 7. 2016 internetovému portálu Právníprostor.cz, a ve kterém uvedl: „*Při advokátních zkouškách je někdy patrné, že advokátní koncipienti nemají zažitá základní etické principy upravující vztahy*

---

¹⁷⁹ *Rámcový program seminářů pro advokátní koncipienty v roce 2018* obsažený ve Věstníku České advokátní komory č. 3/2017 ze dne 1. 12. 2017. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/vestnik_cak_032017_ad_www_20171130.pdf

¹⁸⁰ Čl. 10a usnesení představenstva České advokátní komory č. 1 /1998 Věstníku

¹⁸¹ *Rámcový program seminářů pro advokátní koncipienty v roce 2018* obsažený ve Věstníku České advokátní komory č. 3/2017 ze dne 1. 12. 2017. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/vestnik_cak_032017_ad_www_20171130.pdf

¹⁸² Nutno uvést, že soudobý trend v počtu advokátních koncipientů je klesající (dle statistik Komory bylo v roce 2016 v seznamu advokátních koncipientů Komory zapsáno 3111 advokátních koncipientů, v roce 2017 již jen 2924)

mezi advokáty a klienty, advokáty a protistranami, advokáty a soudy nebo jinými orgány veřejné správy, jakož i mezi advokáty navzájem. Nemyslím si, že by to bylo principálně jejich vinou, spíše je to naopak zaviněním těch, kdo na ně během jejich koncipientské praxe působí, resp. by působit měli, tedy zejména jejich školitelů, případně dalších advokátů vykonávajících advokacii ve stejné advokátní kanceláři“¹⁸³, nebo úryvek z článku „*Jak dál ve vzdělání advokátních koncipientů*“ JUDr. Radima Mikety, dlouhodobého člena Představenstva, ze dne 2. 11. 2014 publikovaného v č. 10 Bulletinu advokacie, který se zamýšlí nad stavem vzdělání advokátních koncipientů a uvádí: „*Zásadnějším se však jeví zvažovat, zda obsah stávajícího vzdělávacího procesu je dostatečně přínosný a efektivní. Při jeho hodnocení nelze opomenout, že nejen v advokacii lze slyšet stesky nad nepřípraveností absolventů právnických fakult pro jejich přímé zapojení a využití v praxi.*“¹⁸⁴

I s ohledem na výše uvedené problémy ohledně vzdělávání a výchovy advokátních koncipientů a snahou je řešit, přikročila Komora dne 9. 9. 2014 k v pořadí 3. novelizaci *usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1998 Věstníku, o výchově advokátních koncipientů a dalším vzdělávání advokátů*, která s účinností od 1. 7. 2015 přinesla určité změny ve vzdělávacím systému advokátních koncipientů. Z pohledu zákonodárce pak následně došlo k přijetí *zákona č. 258/2017 Sb.*, který s účinností od 1. 9. 2017 mimo jiné mění i některá ustanovení *zákona o advokacii*, ve smyslu zpřísnění požadavků na školitele advokátních koncipientů. S ohledem na výše uvedené změny se proto domnívám, že je přínosné zhodnotit, zda stávající koncepce výchovy a vzdělávání advokátních koncipientů ve světle novel příslušného stavovského předpisu a *zákona o advokacii* doznala nějakých podstatných změn a zda pomáhá uspokojivě řešit problémy ve výchově a vzdělávání advokátních koncipientů či nikoli. Zároveň se pokusím nastínit případné změny, které by dle mého názoru mohly přispět ke zlepšení stávající situace.

Pro začátek začněme komparací změn provedených v *usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1998 Věstníku* oproti původnímu znění účinnému do 30. 6. 2015. Původní znění předmětného stavovského předpisu ukládalo advokátním koncipientům, podobně jako je tomu v aktuálním znění, absolvovat během své 3leté

---

¹⁸³ TREUTLEROVÁ, Hana. Rozhovor: Petr Čáp – Advokátní koncipienti nemají zažité základní etické principy. In. Pravniprostor.cz [online]., 19.07.2016 [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/rozhovor-judr-petr-cap>

¹⁸⁴ MIKETA, Radim. *Jak dále ve vzdělávání advokátních koncipientů*. Bulletin Advokacie. 2014(10). ISSN 1210-6348, s. 3

právní praxe vstupní školení, povinné semináře a volitelné semináře. V případě povinných seminářů byl advokátní koncipient povinen účastnit se seminářů zaměřených na problematiku poskytování právních služeb v těchto oblastech a v tomto rozsahu: *soukromé právo v rozsahu 4 seminárních dnů, trestní právo hmotné a procesní v rozsahu 3 seminárních dnů, veřejné právo v rozsahu 3 seminárních dnů a právní poradenství, sepisování smluv a další činnosti, které jsou součástí výkonu advokacie, v rozsahu 1 seminárního dne.* Přitom nebylo pevně určeno, v jakých letech právní praxe je advokátní koncipient povinen semináře absolvovat a bylo to tak na jeho vůli. Pokud jde o volitelné semináře, byl advokátní koncipient povinen během 3leté právní praxe absolvovat semináře v rozsahu nejméně 6 seminárních dnů. Ostatní úprava volitelných seminářů zůstala v obou úpravách neměnná.

Pokud porovnáme původní úpravu předmětného stavovského předpisu a jeho aktuální úpravu, dojdeme k překvapivému závěru, že rozsah seminární výuky advokátních koncipientů se paradoxně zúžil. Stávající úprava totiž v absolutních číslech ukládá advokátním koncipientům absolvovat vstupní školení v rozsahu 2 seminárních dnů, povinné semináře v rozsahu celkem 9 seminárních dnů a volitelné semináře v rozsahu 3 seminárních dnů, tedy celkem 14 seminárních dnů (minimální povinná délka). Oproti tomu předešlá úprava ukládala advokátním koncipientům absolvovat vzdělávací akce Komory v rozsahu 19-20 seminárních dnů (dle délky vstupního školení). Novou úpravu stavovského předpisu tak v tomto ohledu považuji za určitý krok zpět. Pokud má totiž budoucí výchova a vzdělávání advokátních koncipientů Komorou přispět k jejich lepší připravenosti na výkon advokacie (a tato snaha tu, zdá se, je), domnívám se, že rozsah povinných vzdělávacích akcí pro advokátní koncipienty by se měl spíše rozšiřovat a nikoli zužovat.

Opravdovými změnami stávající úpravy, které znamenají určité zpřísnění požadavků na advokátní koncipienty, jsou v první řadě povinnost advokátních koncipientů účastnit se povinných seminářů průběžně po dobu právní praxe a v druhé řadě pevné určení, jakých témat seminářů a v jakém roce právní praxe se mají advokátní koncipienti povinně účastnit. Zda tato nová úprava napomůže k lepšímu vzdělávání advokátních koncipientů, je otázkou. Dle mého názoru jsou tyto změny částečně přínosné a vnášejí do vzdělávání advokátních koncipientů určitý pevný řád, který dříve chyběl. Na druhou stranu se však nedomnívám, že by tyto změny byly natolik zásadní, aby napomohly zlepšení stávající situace, neboť se jedná o změny nevýznamné, fakticky pouze organizační a nikoli koncepční, a dle mého názoru mají sloužit pouze

tomu, aby Komora nemusela čelit tlaku některých skupin advokátních koncipientů, kteří si svou povinnou účast na vzdělávacích akcích Komory ponechali až na poslední chvíli před samotnou advokátní zkoušku a kteří se v minulosti i vulgárně dožadovali práva své účasti na vzdělávacích akcích Komory.¹⁸⁵

S ohledem na vše výše uvedené tak považují změny, které doznalo *usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1998 Věstníku*, pokud jde o úpravu povinných a volitelných seminářů a jejich organizaci, za nedostatečné a jsem toho názoru, že Komora nepřistoupila k žádným koncepčním změnám ve výchově a vzdělávání advokátních koncipientů, ale omezila se jen na změny organizační, a dále nezaznamenala žádné větší zpřísnění, ba co víc, zúžila rozsah povinných a volitelných seminářů oproti předešlé úpravě.

Novelizace *usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1998 Věstníku* však nepřinesla jen změny týkající se povinných a volitelných seminářů Komory, ale představila také úpravy týkající se kárné odpovědnosti advokátních koncipientů ve vztahu k neplnění svých vzdělávacích povinností a nově také kárnou odpovědnost samotného školitele v případě, že neplní výchovné povinnosti vůči svěřeným advokátním koncipientům. V případě advokátních koncipientů upravoval stavovský předpis v původním znění kárnou odpovědnost advokátních koncipientů v *Čl. 12 odst. 1* takto: „*Neomluvená neúčast koncipienta na školení a povinných seminářích podle čl. 9,10 a čl. 11 odst. 1, popřípadě na volitelných seminářích podle čl. 10a odst. 1 až 4 anebo na vzdělávacích akcích pro advokáty podle čl. 10a odst. 5, na které se koncipient závazně přihlásil, nebo porušení povinností koncipienta podle čl. 11 odst. 2 mohou být posouzeny jako kárné provinění podle § 32 odst. 1 zákona.*“ Nové znění *Čl. 12 odst. 1* upravuje kárnou odpovědnost advokátního koncipienta následovně: „*Neúčast koncipienta na školení, povinných seminářích v příslušném roce trvání právní praxe a volitelných seminářích, nebo porušení povinností koncipienta podle čl. 11 odst. 2 může být posouzeno jako kárné provinění podle § 32 odst. 1 zákona.*“

Ze srovnání je zřejmé, že kárná odpovědnost advokátního koncipienta je vymezena v obou úpravách téměř totožně s malými výjimkami vyplývajícími především z nové úpravy organizace povinných a volitelných seminářů podle let právní praxe advokátního koncipienta. Hlavní změnou je především to, že nově mohou být

---

¹⁸⁵ MIKETA, Radim. *Upozornění koncipientům a školitelům: Agresivní chování a obchodování koncipientů s místy na seminářích nebude ze strany ČAK tolerováno*. Bulletin Advokacie. 2015(15). ISSN 1210-6348, s. 5

jako kárná provinění posouzeny nejen neomluvené neúčasti advokátního koncipienta na vzdělávacích akcích Komory, ale v zásadě jakékoli zaviněné či nezaviněné nesplnění účasti na vzdělávacích akcích Komory dle pravidel uvedených v Čl. 9, 10, 10a a 11 předpisu. Toto zpřísnění úpravy vnímám jako veskrze pozitivní krok, který má pomoci přinutit advokátní koncipienty absolvovat studium v rámci Komory kontinuálně a nikoli nárazově, jako tomu bylo často v minulosti. Co vnímám jako problematické je však to, že nynější úprava absentuje ve vztahu k porušení předmětných povinností jakoukoli formu zavinění. Lze si totiž představit situace, kdy advokátní koncipient neabsolvuje povinné vzdělávací akce v daném roce právní praxe i z objektivních důvodů, například z důvodu dlouhodobé vážné nemoci. Na tyto případy však soudobá úprava stavovského předpisu nijak nereflektuje. Můžeme sice argumentovat tím, že dle dikce Čl. 12 odst. 1 stavovského předpisu znějící: „*může být posouzeno jako kárné provinění*“ nemusí být jednání advokátního koncipienta vždy vyhodnoceno jako kárné provinění a Komora má tak v tomto ohledu určitou diskreci, na druhou stranu však totožnou diskreci obsahovala i stará úprava stavovského předpisu, která navíc zahrnovala i princip zavinění. Správným řešením v takových situacích by mělo být nejspíše jako dotčený advokátní koncipient urychleně podat žádost o pozastavení výkonu právní praxe dle § 37 odst. 5 zákona o advokacii. Přesto si však lze představit situace, kdy advokátní koncipient i přes pozastavení své právní praxe nestihne včas absolvovat v daném roce povinné vzdělávací akce Komory. V takových případech není však ze stavovského předpisu zřejmé, jakým způsobem by se dále postupovalo. V těchto ohledech proto vnímám novou úpravu stavovského předpisu jako neúplnou a nejasnou.

Jak už bylo zmíněno výše, stávající stavovský předpis zcela nově upravuje i možnou kárnou odpovědnost advokátů v případě, že jako školitelé neplní výchovné povinnosti vůči vlastním advokátním koncipientům. Tuto úpravu nalezneme v novém ustanovení Čl. 5 odst. 2: „*Porušení této povinnosti advokáta může být posouzeno jako kárné provinění dle § 32 odst. 1 zákona.*“, které navazuje na předešlou povinnost advokáta dle Čl. 5 odst. 1: „*Advokát je povinen umožnit koncipientovi účast na výchovných akcích pořádaných Komorou podle tohoto usnesení.*“ Pokud zhodnotíme nově konstituovanou kárnou odpovědnost advokáta dle Čl. 5 odst. 2 stavovského předpisu, dojdeme k závěru, že tato je podstatně limitovaná a vztahuje se pouze na případy, kdy advokát neumožní advokátnímu koncipientu účast na naplánovaných povinných vzdělávacích akcích Komory. Komora tak dle všeho rezignovala

na konstituování širší kárné odpovědnosti advokáta i ve smyslu jeho povinností dle *Čl. 3 odst. 1* předmětného stavovského předpisu ve spojení s *Čl. 15 etického kodexu* nebo povinností dle *Čl. 6* předmětného stavovského předpisu. Lze si sice představit možnost, kdy Komora vyvodí kárnou odpovědnost advokáta pro porušení *Čl. 15 etického kodexu*, jedná se však spíše o teoretickou rovinu. Přestože osobně nejsem zastáncem kárné odpovědnosti advokátů a advokátních koncipientů v případech týkajících se tématu výchovy a vzdělávání advokátních koncipientů, domnívám se, že pokud Komora považovala za vhodné konstituovat v těchto případech kárnou odpovědnost advokátů jako školitelů, měla tak učinit explicitně v plné šíři ohledně všech povinností spojených s výchovou advokátního koncipienta. Z názorů Komory i z dikce předmětného stavovského předpisu i *zákona o advokacii* (jak už již bylo výše zmíněno) je totiž zřejmé, že základní odpovědnost za výchovu a vzdělávání advokátních koncipientů má nést především advokát – školitel a Komora až v druhé řadě. Pokud tak Komora chtěla zavedením kárné odpovědnosti advokátů přispět k lepší výchově a vzdělávání advokátních koncipientů, měla tak učinit dle mého názoru výrazněji, tj. konstitucí širší kárné odpovědnosti advokátů vztahující se na všechny jejich školitelské povinnosti.

Se zpřísněním povinností advokátů, týkajících se výchovy a vzdělávání advokátních koncipientů, nakonec souvisí již zmíněná novela *zákona o advokacii* učiněná na základě *zákona č. 258/2017 Sb.* Ta mění znění *§ 38 zákona o advokacii* především tak, že nově mohou být advokáti školiteli nejvýše pěti advokátních koncipientů současně a zároveň školitelem může být pouze advokát, který vykonává advokacii po dobu nejméně 1 roku, pokud tuto podmínku v odůvodněných případech Představenstvo nepromine. V dřívější úpravě *§ 38 zákona o advokacii* nebyl počet advokátních koncipientů na jednoho advokáta nijak omezen a na advokáta nebyly kladeny žádné podmínky ohledně jeho předešlé praxe. Domnívám se, že je tato nová úprava přínosná, neboť zejména eliminuje dřívější případy, kdy advokát školil současně velké množství advokátních koncipientů a kvalita jejich výchovy tímto trpěla. Vítanou změnou je rovněž požadavek na předchozí praxi advokáta, který pomůže zajistit výchovu advokátních koncipientů od již alespoň trochu zkušených advokátů. S ohledem na výše uvedené jsem tak toho názoru, že novela *zákona o advokacii* dle *zákona č. 258/2017 Sb.* je povedená a může do budoucna pomoci zlepšit situaci ve výchově a vzdělávání advokátních koncipientů.

V celkovém pohledu lze shrnout a zhodnotit, že přijetím novely *usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1998 Věstníku, o výchově advokátních koncipientů a dalším vzdělávání advokátů*, ze dne 9. 9. 2014 a novely *zákona o advokacii* ve znění *zákona č. 258/2017 Sb.* došlo v oblasti výchovy a vzdělávání advokátních koncipientů ke změnám, které však dle mého názoru nejsou povětšinou nijak výrazné ani podstatné a v některých aspektech je vnímám jako zpátečnické a problematické. Jako největší problém, pokud jde o *usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1998 Věstníku*, vnímám především to, že v případě povinných a volitelných seminářů došlo oproti původní úpravě k podstatnému zkrácení celkové doby seminářů co do počtu seminářních dnů, což dle mého názoru nikdy nemůže vést k lepšímu vzdělávání advokátních koncipientů. Pokud jde o změnu v organizaci povinných a volitelných seminářů a úpravě kárné povinnosti advokátních koncipientů, tyto změny považuji i přes nedostatky v úpravě kárné odpovědnosti za přínosné. V neposlední řadě pak v případě nově přijaté kárné odpovědnosti advokátů bych tuto odpovědnost v budoucnu koncipoval širěji. Nakonec pokud jde o změny *zákona o advokacii* ve znění *zákona č. 258/2017 Sb.*, tyto vnímám beze zbytku jako vhodné a přínosné.

Výchova a vzdělávání advokátních koncipientů je téma, o němž se bez pochyby bude diskutovat i v budoucnosti. V mnoha aspektech je to téma složité a problematické a názory odborníků na jeho koncepci se často různí. Považuji proto za vhodné na závěr vyjádřit i svůj názor na to, jakým směrem by se měly výchova a vzdělávání advokátních koncipientů v budoucnu ubírat, a přitom nastínit změny, které by mohly přispět k lepší výchově a vzdělávání advokátních koncipientů. Především nejsem zastáncem toho, aby se doba právní praxe advokátních koncipientů prodlužovala. Domnívám se totiž, že výchova a vzdělávání advokátních koncipientů by se měla spíše zintenzivnit a zefektivnit a nikoli prodlužovat, neboť špatná výchova nemůže vést k lepším výsledkům, i když trvá po delší dobu. Na místě je dle mého názoru především pozměnit koncepci celého vzdělávání advokátních koncipientů a role jeho jednotlivých aktérů. Za diskutabilní totiž považuji současný názor Komory, že za veškerou výchovou a vzděláváním advokátního koncipienta stojí především školitel a Komora pouze k této výchově a vzdělávání přispívá. Domnívám se, že by bylo přínosnější, kdyby Komora v budoucnosti vedle školitelů výslovně přijala částečnou odpovědnost za vzdělávání a výchovu advokátních koncipientů, se školiteli by aktivně spolupracovala a představila

by novou širší koncepcí povinné výuky advokátních koncipientů i školitelů. Navrhovaná koncepce by mohla mít třeba níže nastíněnou podobu.

Koncepce by počítala zejména s upraveným postavením Komory a školitele jako dvou ve výchově a vzdělávání rovnocenných a spolupracujících subjektů, dále s úpravou organizace a podstatným rozšířením povinných a volitelných seminářů Komory a nově také s úpravou vztahu Komory a školitele včetně rozšíření kárné odpovědnosti školitele týkající se výchovy a vzdělávání advokátních koncipientů. Pokud by šlo o postavení Komory, ta by jen nepřispívala k výchově a vzdělávání advokátních koncipientů, ale stala by se plnohodnotnou složkou procesu výchovy a vzdělávání advokátních koncipientů spolupracující se školitelem. Přestože by školitel byl nadále kárně odpovědný Komore za výchovu a vzdělávání advokátního koncipienta, a to v plné šíři všech jeho povinností, Komora by nejen dohlížela na plnění jeho povinností, ale také by s ním spolupracovala, a to zejména v rámci a prostřednictvím pořádaných povinných a nepovinných školení pro školitele advokátních koncipientů. Takto koncipovaná školení by byla z velké části nepovinná. Výjimku by však tvořili advokáti s kratší advokátní praxí, například méně než 3 roky, kteří by jako školitelé byli povinni absolvovat kurz školitelství pořádaný Komorou, který by je naučil základům vedení výchovy a vzdělávání advokátních koncipientů. Školitelé by se také povinně účastnili advokátních zkoušek svých advokátních koncipientů. V případě nové koncepce povinných vzdělávacích akcí Komory by pak došlo k podstatnému rozšíření povinných seminářů Komory, a to až na trojnásobek počtu stávajících seminárních dnů. Takto koncipovaných povinných seminářů by se advokátní koncipienti účastnili pravidelně v bloku 2 až 3 seminárních dnů, a to vždy jednou za 2 nebo 3 měsíce podle roků právní praxe podobně, jako je tomu ve stávající úpravě. Součástí koncepce by bylo i rozšíření stávajících volitelných seminářů, a to jak v počtu povinných seminárních dnů až na dvojnásobek stávajících, tak i co do počtu a různorodosti témat, která má advokátní koncipient na výběr (v současné době považují nabídku volitelných seminářů za velmi chudou). Kárná odpovědnost advokátních koncipientů ohledně povinností týkajících se výchovy a vzdělávání by zůstala nedotčená, drobnými úpravami by byly jen opětovně zahrnutí principu zavinění a nová úprava řešení situací kdy advokátní koncipient z objektivních či subjektivních důvodů nesplní ve stanoveném rozsahu povinné vzdělávací akce Komory.

Navrhované řešení nemá sloužit jako vyčerpávající návrh nové koncepce výchovy a vzdělávání, ale spíše jako jakási úvaha nad tím, jakým způsobem

by dle mého názoru bylo možné přepracovat stávající koncept výchovy a vzdělávání pro budoucí generace advokátních koncipientů. Domnívám se totiž, že pokud se má situace opravdu zlepšit, stávající systém bude potřebovat namísto záplatování děr opravdovou ambiciózní změnu s vizí do budoucnosti.

4. Komparace rané úpravy advokátní samosprávy po roce 1989 a její dnešní podoby

V závěru této práce považuji za zajímavé stručně porovnat původní polistopadovou úpravu samosprávy v oblasti poskytování právních služeb advokáty dle *zákona ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii*, a komerčními právníky dle *zákona ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované*, a aktuální podoby advokátní samosprávy dle stávajícího zákona č. 85/1996 Sb., *o advokacii*, neboť tyto úpravy jsou předobrazem dnešní stavovské samosprávy advokacie. Vývoj advokátního práva po roce 1989 totiž nebyl zcela bez potíží a byl především poznamenán diskuzí o podobě nové porevoluční úpravy advokacie a její samosprávy a snahou otevřít přístup k advokacii i pro ostatní právníky, tehdy zejména pro podnikové právníky. Řada advokátů však sloučení s podnikovými právníky odmítala a ti tak nakonec zvolili po přechodnou dobu samostatný přístup. V roce 1990 proto přijetím *zákona ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii*, a *zákona ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované*, vznikly na českém území 2 samostatné komory právníků/advokátů poskytující právní služby, s vlastní úpravou stavovské samosprávy, a to *Česká advokátní komora* a *Komora komerčních právníků České republiky*. Tato dvoukolejnost stavovské samosprávy „advokacie“ přetrvávala až do přijetí současného *zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii*, který s účinností od 1. 7. 1996 sloučil Českou advokátní komoru a Komoru komerčních právníků České republiky do jediné České advokátní komory složené už jen z advokátů a advokátních koncipientů, a završil tak polistopadový vývoj advokátní samosprávy do podoby, kterou známe dnes.¹⁸⁶

4.1. Samosprávná organizace České advokátní komory dle zákona č. ČNR 128/1990 Sb.

Česká advokátní komora byla ve své někdejší podobě dle *zákona ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii*, zřízena jako samosprávná stavovská organizace se sídlem v Praze se samostatnou právní osobností sdružující všechny advokáty zapsané v seznamu advokátů vedeném komorou. Svěřenou správu vykonávala Česká advokátní komora prostřednictvím těchto zřízených orgánů: *celostátní konference advokátů, představenstvo, revizní komise a kárná komise*. Celostátní konference advokátů

---

¹⁸⁶ BALÍK, Stanislav. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009. ISBN 9788070354278., s. 226-241

představovala nejvyšší orgán komory, kterého se účastnili všichni advokáti zapsaní v seznamu advokátů. Celostátní konference tak byla i s ohledem na svěřené pravomoci obdobou dnešního Sněmu. Oproti současné úpravě však byla celostátní konference advokátů usnášeníschopná pouze za přítomnosti nadpoloviční většiny všech advokátů, dnešní úprava Sněmu kvorum pro usnášeníschopnost nevyžaduje. Významným rozdílem bylo také to, že advokáti se mohli na celostátní konferenci vzájemně zastupovat, přičemž toto v současné úpravě není již možné, neboť účast na Sněmu je osobním nepřenositelným právem advokáta. Pokud jde o původní podobu představenstva, to zaujímalo jako orgán podobnou, dokonce širší výkonnou roli než nynější Představenstvo. Někdejší úprava však nepočítala s předsedou komory jako samostatným výkonným orgánem, přestože fakticky disponoval totožným statutárním zmocněním jako současný Předseda včetně pravomoci činit neodkladná rozhodnutí v době mezi zasedáními představenstva. Předseda, také samostatně řídil pracovníky komory, oproti nynější úpravě však nevedl seznamy advokátů a advokátních koncipientů, přičemž tato pravomoc příslušela představenstvu. Revizní komise byla obdobou dnešní Kontrolní rady. V její pravomoci bylo shodně, jako je tomu doposud, dohlížet nad činností komory, a v případě členů komory, nad řádným výkonem advokacie. Oproti stávající úpravě však revizní komise kontrolovala jen činnost představenstva a plnění usnesení celostátní konference advokátů, nikoli činnost všech orgánů komory. Kárná komise plnila v tehdejší České advokátní komoře totožnou funkci jako v nynější Komoře, tj. zejména rozhodovala v kárném řízení o kárných proviněních advokátů a advokátních koncipientů. Odvolací kárná komise však jako odvolací orgán nebyla prozatím zřízena a o odvoláních proti rozhodnutí v kárném řízení rozhodovalo představenstvo, případně byly předmětem přezkumu ve zvláštním řízení před Nejvyšším soudem České republiky. Podstatným rozdílem minulé úpravy týkající se kárného řízení ale bylo zejména to, že podobu advokátního kárného řádu schvalovala celostátní konference advokátů, a Česká advokátní komora tak měla plnou kontrolu nad zněním tohoto předpisu. Nakonec pokud jde o zkušební komisi, tato nebyla formálně samostatným orgánem a pravidla jmenování jejích členů byla zcela odlišná od stávající úpravy. Členy zkušební komise totiž v původní úpravě jmenovalo samostatně představenstvo, nikoliv ministr spravedlnosti České republiky. Představenstvo dokonce schvalovalo i podobu zkušebního řádu pro advokátní zkoušky

a komora tak měla kompletní kontrolu i nad všemi aspekty zkušební činnosti advokátních koncipientů.¹⁸⁷

4.2. Samosprávná organizace Komory komerčních právníků České republiky dle zákona ČNR č. 209/1990 Sb.

Komora komerčních právníků České republiky byla dle *zákona ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované*, samosprávnou organizací, právnickou osobou se sídlem v Praze, sdružující všechny komerční právníky zapsané v seznamu vedeném komorou, tj. právníků, kteří poskytují právní pomoc fyzickým a právnickým osobám ve věcech souvisejících s jejich podnikatelskou činností jako nezávislé povolání. Úprava samosprávné podoby Komory komerčních právníků České republiky je v zásadě totožná se samosprávnou organizací původní České advokátní komory dle *zákona ČNR č. 128/1990 Sb.*, kdy rozdíly mezi oběma komorami plynou především z odlišné správy týkající se poskytování právních služeb a rozdílně pojmenovaných orgánů a institutů. Tak jako původní Česká advokátní komora, i Komora komerčních právníků zřizovala za účelem výkonu svých pravomocí obdobné orgány, a to konkrétně *celostátní sněm komerčních právníků, představenstvo, dozorčí radu a disciplinární komisi*. Celostátní sněm komerčních právníků představoval jako nejvyšší orgán komory kopii celostátní konference advokátů a soudobého Sněmu, kterého se účastnili všichni komerční právníci. Stejně jako celostátní konference advokátů i celostátní sněm byl usnášeníschopný při účasti nadpoloviční většiny všech komerčních právníků a komerční právníci byli oprávněni vzájemně se na sněmu zastupovat. V případě představenstva zůstala jeho role totožná jako u představenstva někdejší České advokátní komory nebo Představenstva soudobé Komory, a plní tak především funkci výkonného orgánu spravujícího komoru mezi jednotlivými celostátními sněmy a mimo jiné také spravující seznamy komory, a to seznam komerčních právníků a v tomto případě seznam tzv. *právních čekatelů*, obdoby advokátních koncipientů. Představenstvo pak ve výkonné funkci doplňuje předseda komory, který není podobně jako v případě původní České advokátní komory formálně jejím orgánem. Pokud jde o dozorčí radu, jejím úkolem bylo stejně jako úkolem někdejší revizní komise České advokátní komory dohlížet nad plněním usnesení celostátního sněmu a nad řádným poskytováním právní pomoci členy komory. Nakonec disciplinární komise zastávala totožnou úlohu jako někdejší kárná komise České

---

¹⁸⁷ Zákon ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii

advokátní komory, přičemž v případě Komory komerčních právníků České republiky se deliktní odpovědnost komerčních právníků a právních čekatelů nazývala disciplinární odpovědností a delikty samé disciplinárními proviněními. Na závěr je nutno dodat, že i v pravomoci Komory komerčních právníků České republiky, bylo schvalovat disciplinární řád a dále schvalovat zkušební řád pro profesní zkoušky a jmenovat členy zkušební komise. I Komora komerčních právníků České republiky tak měla oproti současné Komoře plnou kontrolu nad veškerými aspekty zkušební činnosti a disciplinární činnosti s členy komory.¹⁸⁸

---

¹⁸⁸ Zákon ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované

Závěr

V úvodu této diplomové práce jsem si dal za cíl na jejích stránkách komplexně vyložit téma Komory z pohledu jejího postavení, organizace a činnosti. Přestože se domnívám, že jsem tento cíl uspokojivě splnil, téma jako takové jsem zcela určitě nevyčerpal. Postihnout totiž z výše uvedených hledisek beze zbytku veškeré aspekty Komory, která je tématem širokým a specifickým, je úkolem, který svým potenciaálním rozsahem zdaleka překračuje formát diplomové práce, a v tomto ohledu by vydal spíše na rigorózní práci. Svoji diplomovou práci však přesto vnímám jako důstojný příspěvek na předmětné téma, které je dlouhá léta ze stran odborné literatury i diplomových prací bezdůvodně opomíjeno, přestože je Komora z pohledu veřejné správy a samosprávy významnou organizací a institucí a zajímavým odborným právním tématem.

První kapitola diplomové práce byla věnována postavení Komory v systému veřejné správy České republiky a specifickým rysům tohoto postavení. Lze shrnout, že Komora je významnou samosprávnou organizací profesní (zájmové) samosprávy, která jako veřejnoprávní korporace vykonává svěřenou správu advokacie a která sdružuje na základě členského principu povinně všechny advokáty a další členy Komory a vykonává nad nimi mocenskou pravomoc stanovenou *zákonem o advokacii*. Přestože je existence Komory odvozena z vůle státu zákonem, disponuje Komora ze své povahy samosprávné veřejnoprávní korporace poměrně širokou mírou nezávislosti na státu, která je patrná zejména z práva spravovat nezávisle většinu vlastních záležitostí včetně pravomoci vydávat k tomuto účelu vlastní tzv. stavovské předpisy, práva nezávisle vykonávat nad svými členy svěřenou mocenskou pravomoc nebo z její finanční nezávislosti na státu. Stát, tj. Ministerstvo spravedlnosti České republiky a správní soudy, pak do nezávislosti Komory zasahují pouze v taxativně vymezených případech na základě zákona a v jeho mezích a s respektem k samosprávné nezávislosti Komory.

Předmětem druhé kapitoly diplomové práce byla organizace Komory. Jako jiné veřejnoprávní korporace i Komora disponuje určitou vnitřní organizační strukturou tvořenou obligatorními a fakultativními orgány, kterým jsou svěřeny jednotlivé pravomoci Komory. Existence a struktura obligatorních orgánů Komory je dána *zákonem o advokacii*, existence a struktura fakultativních orgánů je na vůli Komory. Nejvyšším orgánem Komory je Sněm, kterého se mohou účastnit všichni oprávnění

advokáti a který může rozhodovat o nejvýznamnějších otázkách Komory a advokacie jako takové. Výkonné orgány Komory tvoří Představenstvo a Předseda, kteří jsou ze zákona pověřeni spravovat veškeré záležitosti Komory mezi jednotlivými Sněmy. Roli kontrolního orgánu v organizační struktuře Komory zastává Kontrolní rada s pravomocí dohlížet nad dodržováním zákonných a stavovských předpisů jak členy Komory, tak i samotnou Komorou. Kárná komise a Odvolací kárná komise jsou pak orgány pověřené pravomocí rozhodovat v kárném řízení o kárných proviněních členů Komory. Organizační strukturu obligatorních orgánů Komory uzavírá Zkušební komise, jejímž úkolem je v rámci zkušební činnosti provádět všechny zkoušky, které dle § 7 *zákona o advokacii* Komora koná. V neposlední řadě ryze technické fungování Komory zajišťuje Kancelář Komory.

Třetí kapitola diplomové práce byla spojena s činností Komory. Pro účely práce jsem se s ohledem na rozsah činnosti Komory v případě této kapitoly rozhodl zabývat se toliko dle mého názoru dvěma nejdůležitějšími činnostmi Komory, a to činností ve věcech kárných a vzdělávací činnosti. Zvláštní prostor jsem pak zejména věnoval diskutované otázce aktuálního stavu a budoucnosti vzdělávání advokátních koncipientů nejen Komorou. V rámci srovnání novely *usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1998 Věstníku* účinné od 1. 7. 2015 a někdejší podoby tohoto stavovského předpisu účinné do 30. 6. 2015 jsem došel k závěru, že vzdělávání advokátních koncipientů nedoznalo v rámci předmětné novelizace (mimo nové podoby organizace povinných a volitelných seminářů) žádných podstatných pozitivních změn. Za největší problém přitom vnímám snížení počtu obligatorně absolvovaných povinných a volitelných seminářů, které se v absolutních číslech zkrátily až o třetinu. Domnívám se, že pokud Komora do budoucna doufá v lepší vzdělávání advokátních koncipientů, rozhodně tohoto nedocílí paradoxním zkrácením doby povinné výuky. Za účelem docílení lepšího vzdělávání advokátních koncipientů bych proto navrhoval pozměnit koncepci vzdělávání advokátních koncipientů zahrnující především upravené postavení Komory a školitelů ve vzdělávání advokátních koncipientů a rozšíření počtu povinně absolvovaných seminářů advokátními koncipienty. Dle mého názoru by se Komora měla více začlenit do procesu vzdělávání advokátních koncipientů a měla by vedle školitelů převzít částečnou odpovědnost za vzdělávání advokátních koncipientů, se školiteli aktivně spolupracovat a povinně školit nezkušené advokáty ve vedení svých advokátních koncipientů. Myslím, že ke zlepšení stavu ve výchově a vzdělávání

advokátních koncipientů může do budoucna vést pouze ambiciózní změna celé koncepce.

V poslední čtvrté kapitole jsem pak provedl krátké srovnání rané právní úpravy polistopadové advokacie dle *zákona ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii*, a *zákona ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované*, a aktuální podoby advokátní samosprávy dle stávajícího *zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii*. Přestože jsou si obě právní úpravy velice podobné, lze spatřit zásadní rozdíly v organizaci nejvyšších orgánů komor a také v rozsahu nezávislosti komor na státu.

Závěrem mohu uvést, že vzhledem k tomu, že se do budoucna chci věnovat právě povolání advokáta, bylo mi zpracování této diplomové práce cenným zdrojem poznání významu a funkce Komory pro samosprávu advokacie a její nezastupitelné role v systému veřejné správy.

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

BALÍK, Stanislav. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009. ISBN 9788070354278.

HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. Praha: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-624-1.

HOETZEL, Jiří. *Československé správní právo*. 2. vydání. Praha: Melantrich, 1937.

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.

MERKL, Adolf. *Obecné právo správní*. II. Praha, Brno: Orbis, 1932.

POŠVÁŘ, Jaroslav. *Obecné pojmy správního práva*. Brno: Československý akademický spolek Právník, 1946.

PRAŽÁK, Jiří. *Rakouské právo správní*. Praha: Nakladatelství Jednoty právnické, 1905.

SCHELLEOVÁ, Ilona. *Organizace soudnictví, notářství a advokacie: vysokoškolská právnická učebnice*. Praha: Linde, 1997. ISBN 80-7201-051-4.

ŠKULTÉTY, Peter. *Správne právo hmotné: Všeobecná a osobitná časť*. Bratislava: Heuréka, 2002. ISBN 80-9685-676-6.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-002-8.

SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, Martin VYCHOPENĚ, Ladislav KRYM a Aleš PEJCHAL A KOL. *Zákon o advokacii: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7179-248-2.

Seznam použitých právních předpisů

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů

Zákon ČNR č. 128/1990 Sb., o advokacii

Zákon ČNR č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 202/2012 Sb., zákon o mediaci, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 258/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých podzákoných právních předpisů

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád (advokátní kárný řád), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 197/1996 Sb. kterou se vydává zkušební řád pro advokátní zkoušky a uznávací zkoušky (advokátní zkušební řád), ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých stavovských a jiných předpisů České advokátní komory

Usnesení sněmu České advokátní komory č. 5/1999 Věstníku, o sociálním fondu České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů

Usnesení sněmu České advokátní komory č. 7/2005 Věstníku, o fondu České advokátní komory pro vzdělávání advokátních koncipientů a o změně usnesení sněmu č. 5/1999 Věstníku, o sociálním fondu České advokátní komory

Usnesení sněmu České advokátní komory ze dne 16. 10. 2009, stálý volební řád sněmu České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů

Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex), ve znění pozdějších předpisů

Usnesení sněmu České advokátní komory č. 3/1999 Věstníku, kterým se schvaluje organizační řád České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů

Kancelářský řád České advokátní komory vydaný předsedou České advokátní komory, účinný od 1. 5. 2004

Usnesení představenstva České advokátní komory ze dne 10. 1. 2006, o poradních orgánech České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů

Usnesením sněmu České advokátní komory ze dne 29. 10. 2002, jednací řád sněmu České advokátní komory, ve znění pozdějších předpisů

Usnesení představenstva České advokátní komory č. 2/2008 Věstníku, kterým se stanoví podrobnosti o povinnostech advokátů a postupu kontrolní rady České advokátní komory ve vztahu k zákonu o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

Usnesení představenstva České advokátní komory č. 7/2004 Věstníku, o provádění úschov peněz, cenných papírů nebo jiného majetku klienta advokátem, ve znění pozdějších předpisů

Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1 /1998 Věstníku, o výchově advokátních koncipientů a dalším vzdělávání advokátů, ve znění účinném do 30. 6. 2015

Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1 /1998 Věstníku, o výchově advokátních koncipientů a dalším vzdělávání advokátů, ve znění účinném od 1. 7. 2015

Seznam použité judikatury

Nález Ústavního soudu ze dne 28. 2. 2017, sp. zn. IV. ÚS 3638/15

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2012, sp. zn. 32 Cdo 583/2010

Seznam ostatních zdrojů

MIKETA, Radim. *Jak dále ve vzdělávání advokátních koncipientů*. Bulletin Advokacie. 2014 (10). ISSN 1210-6348

MIKETA, Radim. *Upozornění koncipientům a školitelům: Agresivní chování a obchodování koncipientů s místy na seminářích nebude ze strany ČAK tolerováno*. Bulletin Advokacie. 2015(15). ISSN 1210-6348

PRAŽÁK, Jiří. *O pojmu a povaze samosprávy*. Výtisk přednášky ze dne 7.1.1897.

Seznam použitých internetových zdrojů

Rámcový program seminářů pro advokátní koncipienty v roce 2018 obsažený ve Věstníku České advokátní komory č. 3/2017 ze dne 1. 12. 2017. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné

z: https://www.cak.cz/assets/vestnik_cak_032017_ad_www_20171130.pdf

TREUTLEROVÁ, Hana. *Rozhovor: Petr Čáp – Advokátní koncipienti nemají zažité základní etické principy*. In. Pravniprostor.cz [online]., 19. 07. 2016 [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/rozhovor-judr-petr-cap>

Věstník České advokátní komory č. 3/2017 ze dne 1. 12. 2017. In cak.cz [online]. [cit. 2018-04-23]. Dostupné

z: https://www.cak.cz/assets/vestnik_cak_032017_ad_www_20171130.pdf

Seznam použitých webových stránek

<https://www.cak.cz/>

Abstrakt – Postavení, organizace a činnost České advokátní komory

Předmětem diplomové práce „*Postavení, organizace a činnost České advokátní komory*“ je podat komplexní výklad o povaze České advokátní komory a aspektech jejího postavení v systému veřejné správy, podrobně představit organizaci České advokátní komory včetně postavení a pravomocí jednotlivých jejích orgánů a v neposlední řadě také přiblížit náplň její hlavní činnosti. Diplomová práce se člení na úvod, čtyři kapitoly a závěr.

První kapitola diplomové práce pojednává o povaze a postavení České advokátní komory jako organizace profesní samosprávy v systému veřejné správy zahrnující v první části obecný výklad o veřejné správě a jejím členění a o samosprávě se zaměřením na profesní samosprávu. V druhé části pak přibližuje veškeré aspekty tohoto postavení, a to konkrétně zákonné zřízení a právní úpravu, předmět správy, působnost a odpovědnost, povahu právních předpisů, členy, nezávislost a financování České advokátní komory.

Druhá kapitola diplomové práce se zabývá organizační strukturou České advokátní komory a rolmi jednotlivých jejích orgánů. Výklad o organizační struktuře zahrnuje popis strukturní organizace obligatorních a fakultativních orgánů České advokátní komory a funkci Kanceláře České advokátní komory. Zbylá část druhé kapitoly nastiňuje povahu a funkci jednotlivých obligatorních orgánů České advokátní komory a jejich pravomoci.

Třetí kapitola diplomové práce je zaměřena na dvě hlavní činnosti České advokátní komory, a to činnost ve věcech kárných a vzdělávací činnost. Část kapitoly o kárné činnosti České advokátní komory se zaměřuje na podstatu této činnosti a popis jednotlivých řízení, které Česká advokátní komora ve věcech kárných koná. Část kapitoly o vzdělávací činnosti České advokátní komory pojednává o vzdělávání advokátů a advokátních koncipientů Českou advokátní komorou. Závěr kapitoly rozebírá a hodnotí současnou podobu vzdělávání advokátních koncipientů Českou advokátní komorou a navrhuje možné změny.

Čtvrtá kapitola nakonec stručně srovnává úpravu ranné advokátní samosprávy po roce 1989 s aktuální úpravou správy advokacie.

Klíčová slova: Česká advokátní komora, samospráva, advokát

Abstract – Position, organization and activities of the Czech Bar Chamber

The object of the diploma thesis „*Position, organization and activities of the Czech Bar Chamber*“ is to provide complex description of the legal nature of the Czech Bar Chamber and aspects of its position in the system of public administration, to thoroughly introduce the organization of the Czech Bar Chamber including position and authority of each of its bodies and last but not least to also zoom in on the scope of its major activities. The diploma thesis consists of introduction, four chapters and conclusion.

The first chapter of the diploma thesis deals with the legal nature and position of the Czech Bar Chamber as an organization of professional self-government in the system of public administration encompassing in the first part of the chapter general explanation of the public administration and its division and explanation of the self-government with focus on professional self-government. The second part of the chapter zooms in on all aspects of that position, specifically legal enactment and statutory regulations, vested administration, the scope of activities and liability, the nature of legal regulations, members, independence and financing of the Czech Bar Chamber.

The second chapter of the diploma thesis discusses organizational structure of the Czech Bar Chamber and roles of each of its bodies. Explanation of the organizational structure encompasses description of the structural organization of obligatory and facultative bodies of the Czech Bar Chamber and purpose of the Office of the Czech Bar Chamber. Remaining part of the second chapter describes the nature and functions of each obligatory body of the Czech Bar Chamber and its authority.

The third chapter of the diploma thesis aims on two major activities of the Czech Bar Chamber, that is the punitive activity and the educational activity. Chapter part regarding punitive activity of the Czech Bar Chamber focuses on the essence of this activity and description of individual proceedings the Czech Bar Chamber conducts. Chapter part regarding educational activity of the Czech Bar Chamber discusses education efforts of the Czech Bar Chamber towards attorneys and legal trainees. The end of the chapter analyzes and evaluates current state of education of legal trainees of the Czech Bar Chamber and suggests possible changes.

The fourth chapter eventually briefly compares earlier legal regulations of self-government of attorneys after year 1989 with current legal regulations of self-government of attorneys.

Keywords: Czech Bar Chamber, self-government, attorney